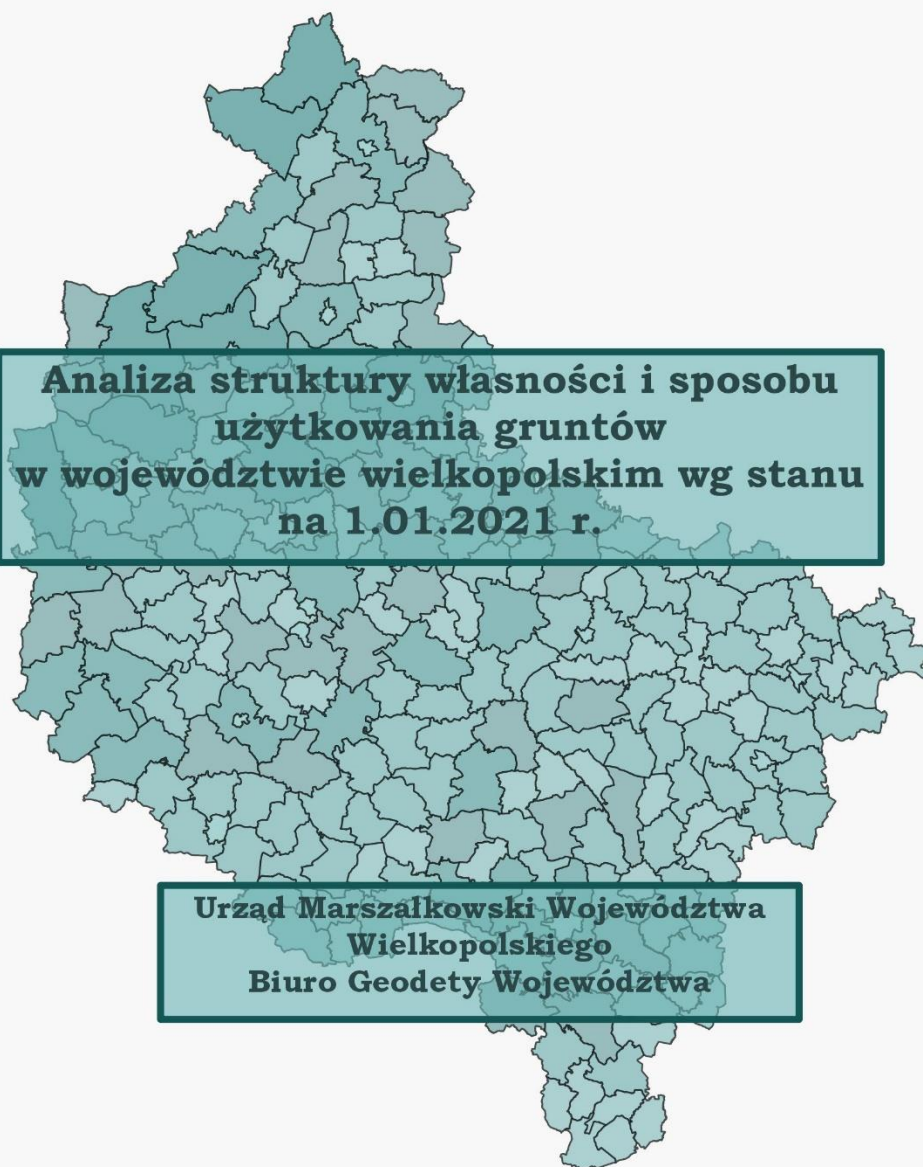

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	5
1.	Wstęp.....	6
2.	Podstawowe pojęcia.....	7
3.	Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego.....	9
4.	Zestawienie powierzchni powiatów i miast na prawach powiatu.....	10
II.	STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW.....	11
1.	Podział na grupy rejestrowe.....	12
2.	Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wg stanu na 1.01.2021 r.....	13
II.1	STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW OGÓŁEM.....	14
3.	Struktura własności gruntów w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2021 r.....	14
4.	Struktura zmian własności gruntów w latach 2015-2021.....	15
5.	Struktura zmian własności gruntów gmin w latach 2015-2021	15
6.	Struktura zmian własności gruntów powiatów w latach 2015-2021	15
7.	Struktura zmian własności gruntów województwa w latach 2015-2021	16
8.	Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa w latach 2015-2021	16
9.	Struktura zmian własności gruntów gmin, powiatów oraz województwa w latach 2015-2021.....	16
10.	Struktura zmian własności gruntów jednostek samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa w latach 2015-2021.....	17
11.	Struktura zmian własności gruntów osób fizycznych w latach 2015-2021	17
12.	Struktura zmian własności gruntów spółdzielni w latach 2015-2021	17
13.	Struktura zmian własności gruntów kościołów i związków wyznaniowych w latach 2015-2021	18
14.	Struktura zmian własności gruntów spółek prawa handlowego i innych podmiotów w latach 2015-2021.....	18
15.	Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa i osób fizycznych w latach 2015-2021.....	18
16.	Struktura zmian własności gruntów spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów w latach 2015-2021.....	19
II.2	STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI UŻYTKÓW GRUNTOWYCH.....	20
1.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność gmin	20
2.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	20
3.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność powiatów.....	21
4.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	21
5.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność województwa	22
6.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	22
7.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa	23
8.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	23
9.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych	24
10.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	24
11.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych	25
12.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	25

13. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni	26
14. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	26
15. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów.....	27
16. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	27
17. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych.....	28
18. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	28
19. Struktura zmian własności gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	29
20. Struktura zmian własności użytków rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	29
21. Struktura zmian własności nieużytków w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	29
22. Struktura zmian własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	30
23. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych	30
24. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów mieszkaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	31
25. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów przemysłowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	31
26. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów komunikacyjnych - dróg w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	31
27. Struktura zmian własności gruntów pod wodami	32
28. Struktura zmian własności użytków ekologicznych	32
29. Struktura zmian własności terenów różnych	33
III. STRUKTURA ZMIAN SPOSOBU UŻYTKOWANIA GRUNTÓW.....	34
1. Podział użytków gruntowych.....	35
2. Struktura użytków gruntowych wg stanu na 1.01.2021 r.....	39
3. Struktura zmian użytków gruntowych w latach 2015-2021 r.....	40
4. Struktura zmian gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	40
5. Struktura zmian gruntów leśnych (lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych) w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	41
6. Struktura zmian gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	41
7. Struktura zmian gruntów po wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	42
8. Struktura zmian użytków ekologicznych oraz terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	42
IV. STRUKTURA GRUNTÓW UŻYTKOWANYCH ROLNICZO I LASÓW.....	43
1. Struktura gruntów rolnych wg stanu na 1.01.2021 r.....	44
2. Zmiany w strukturze gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	45
3. Struktura gruntów leśnych wg stanu na 1.01.2021 r	46
4. Zmiany w strukturze gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	46
5. Zmiany w strukturze gruntów rolnych i leśnych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	47
6. Zmiany w strukturze gruntów rolnych i leśnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	47
7. Zmiany w strukturze gruntów rolnych i leśnych wchodzących w skład gospodarstw rolnych	

osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	48
8. Zmiany w strukturze użytków rolnych i lasów Rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	48
V. STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH	49
1. Przynależność gruntów ornych do poszczególnych klas.....	50
2. Struktura użytków rolnych (gruntów ornych) z podziałem na klasy gleboznawcze wg stanu na 1.01.2021 r.....	51
3. Zmiany w strukturze użytków rolnych (gruntów ornych) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2017 r, 1.01.2019 r, 1.01.2021 r.....	52
4. Przynależność łąk trwałych i pastwisk trwałych do poszczególnych klas.....	52
5. Struktura użytków rolnych (łąk) z podziałem na klasy gleboznawcze wg stanu na 1.01.2021 r.	53
6. Zmiany w strukturze użytków rolnych (łąk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2017 r, 1.01.2019 r, 1.01.2021 r.....	54
7. Struktura użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze wg stanu na 1.01.2021 r.	54
8. Zmiany w strukturze użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2017 r, 1.01.2019 r, 1.01.2021 r.....	55
VI. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	56

Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest zaprezentowanie struktury własności i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim. Opracowanie powstało w związku z realizacją przez Marszałka Województwa zadań na podstawie art. 7c ustawy z 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2020 r. poz. 2052 ze zm.) obejmującego:

- analizę zmian w strukturze agrarnej oraz programowanie i koordynacja prac urządzeniowo-rolnych;
- monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji;

Analizy przeprowadzono w oparciu o wojewódzkie zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków sporządzane na dzień 1 stycznia każdego roku na podstawie wykazów gruntów, wykazów budynków i wykazów lokali. Zbiorcze zestawienia gruntów oprócz pól powierzchni wynikających z ewidencji gruntów (powierzchnie ewidencyjne) zawierają pola powierzchni jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (powierzchnie geodezyjne). Powierzchnie ewidencyjne użytków gruntowych w zestawieniach zbiorczych gruntów wyrównuje się na zasadach proporcjonalności do powierzchni geodezyjnych. Ze względu na niezmienność powierzchni geodezyjnych przyjęto je do przeprowadzenia analiz w niniejszym opracowaniu.

Analizie poddano dane ewidencyjne według stanu na 1 stycznia 2021 r. oraz dla zbadania zmian zachodzących we władaniu gruntami i sposobie użytkowania gruntów na przestrzeni lat, wykorzystano wyniki zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków według stanu na 1 stycznia 2015-2020 r.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje problematykę gospodarowania przestrzenią począwszy od zmian w strukturze własności po sposoby użytkowania gruntów.

Ponadto w cyklach dwurocznych do zbiorczych zestawień gruntów, dołączane są wykazy użytków rolnych oraz lasów zawierające pola powierzchni tych użytków gruntowych z podziałem na klasy gleboznawcze oraz grupy i podgrupy rejestrowe. Do analiz wzięto pod uwagę dane ewidencyjne według stanu na 1 stycznia 2017, 1 stycznia 2019 oraz 1 stycznia 2021 roku, celem szerszego spojrzenia na zmieniającą się sytuację użytków rolnych w podziale na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim.

Celem opracowania jest stan władania i użytkowania gruntami na 1 stycznia 2021 r. oraz przedstawienie analiz, które mogą posłużyć do zdiagnozowania kierunków i zmian w strukturze agrarnej jakie zachodziły na przestrzeni ostatnich 7 lat na terenie województwa wielkopolskiego.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Zdefiniowane podstawowe pojęcia występujące w niniejszym opracowaniu.

Ewidencja gruntów i budynków - system informacyjny zapewniający gromadzenie, aktualizację oraz udostępnianie, w sposób jednolity dla kraju, informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych podmiotach władających lub gospodarujących tymi gruntami, budynkami lub lokalami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Grupy rejestrowe - odpowiednio posegregowane i zebrane według określonych zasad jednostki rejestrowe gruntów, budynków i lokali. W ramach rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393 ze zm.) właścicieli nieruchomości i władających, zwanych „podmiotami ewidencyjnymi” dzieli się na 15 grup rejestrowych.

Podgrupy rejestrowe - wydzielone w ramach grupy rejestrowej osoby, organy i jednostki organizacyjne posiadające prawa do nieruchomości w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393 ze zm.).

Jednostka ewidencyjna – obszar gruntów położonych w granicach administracyjnych gminy, a w przypadku gdy w skład gminy wchodzi miejscowość o statusie miasta - również w granicach administracyjnych miasta. Jednostka ewidencyjna dzieli się na obręby ewidencyjne.

Obręb ewidencyjny – w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393 ze zm.) jest to jednostka powierzchniowa podziału kraju wyodrębniona dla celów ewidencji gruntów i budynków, stanowiąca część jednostki ewidencyjnej określona przez nazwę i numer lub wyłącznie przez numer. Na obszarach wiejskich obręb powinien obejmować obszar wsi oraz przyległe do tej jednostki osadniczej i z nią związane obiekty fizjograficzne. Na obszarach miast obręb może obejmować całe miasto lub jego wydzieloną część, w szczególności w granicach dzielnicy, osiedla, zespołu urbanistycznego lub obiektu fizjograficznego.

Powierzchnia ewidencyjna - powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393).

Powierzchnia geodezyjna - powierzchnia jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju.

Struktura agrarna – klasyfikacja gospodarstw rolnych według określonego kryterium. Jest to procentowy udział gruntów zaklasyfikowanych do różnych grup według: własności ziemi, wielkości powierzchni gospodarstw rolnych, rozproszenia gruntów w ogólnej liczbie gospodarstw.

Struktura użytkowania gruntów - udział powierzchni poszczególnych użytków gruntowych w ogólnej powierzchni gruntów na danym obszarze.

Struktura użytków rolnych - udział powierzchni poszczególnych użytków rolnych w ogólnej powierzchni tych użytków na danym obszarze.

Struktura władania gruntami - udział poszczególnych form władania w ogólnej powierzchni gruntów.

Użytek gruntowy - część powierzchni ziemi użytkowana w sposób jednolity.

Użytki rolne – wszystkie tereny w obrębie gospodarstwa rolnego lub danego regionu wykorzystywane do produkcji roślinnej, ogrodniczej lub zwierzęcej.

Zbiorcze zestawienie gruntów – opracowane w ramach zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków, spis danych o ogólnej powierzchni i wartości gruntów wchodzących w skład poszczególnych jednostek rejestrowych z podziałem na użytki gruntowe opracowane na podstawie wykazów gruntów, wg stanu na dzień 1 stycznia każdego roku, zachowujące formę i zakres treści tych wykazów.

Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego

ZESTAWIENIE POWIERZCHNI POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
(WG STANU NA 1 STYCZNIA 2021 r.)

Lp.	Powiat	Symbol teryt. GUS	Powierzchnia ewidencyjna (ha) ¹	Powierzchnia geodezyjna (ha) ²
1	chodzieski	3001	68 470	68 506
2	czarnkowsko-trzcianecki	3002	180 437	180 605
3	gnieźniński	3003	125 537	125 503
4	gostyński	3004	80 516	81 025
5	grodziski	3005	64 305	64 187
6	jarociński	3006	58 537	58 729
7	kaliski	3007	115 962	115 999
8	kępiński	3008	60 656	60 832
9	kolski	3009	100 960	101 071
10	koniński	3010	157 696	157 824
11	kościański	3011	71 944	72 242
12	krotoszyński	3012	71 039	71 368
13	leszczyński	3013	80 314	80 581
14	międzychodzki	3014	73 580	73 644
15	nowotomyski	3015	100 815	101 362
16	obornicki	3016	71 002	71 104
17	ostrowski	3017	115 747	116 012
18	ostrzeszowski	3018	77 076	77 263
19	pilski	3019	126 467	126 821
20	pleszewski	3020	71 027	71 307
21	poznański	3021	189 631	189 988
22	rawicki	3022	55 142	55 352
23	stąpski	3023	83 592	83 801
24	szamotulski	3024	111 655	111 929
25	średzki	3025	62 092	62 386
26	śremski	3026	57 149	57 410
27	turecki	3027	92 960	92 943
28	wągrowiecki	3028	103 930	103 965
29	wolsztyński	3029	67 769	67 973
30	wrzesiński	3030	70 244	70 357
31	złotowski	3031	165 862	166 017
ZESTAWIENIE POWIERZCHNI MIAST NA PRAWACH POWIATU (WG STANU NA 1 STYCZNIA 2021 r.)				
32	m. Kalisz	3061	6 937	6 942
33	m. Konin	3062	8 230	8 231
34	m. Leszno	3063	3 185	3 186
35	m. Poznań	3064	26 182	26 191
POWIERZCHNIA OGÓLNA			2 976 647	2 982 656

¹ powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków

² powierzchnia według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju

PODZIAŁ NA GRUPY REJESTROWE

Przyjęty podział na grupy rejestrowe został wprowadzony do ewidencji gruntów i budynków zapisami rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393 ze zm.)

Podział grup rejestrowych – właścicieli nieruchomości i władających (zwanych „podmiotami ewidencyjnymi”):

- 1) **grupa 1** - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 2) **grupa 2** - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 3) **grupa 3** - jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne;
- 4) **grupa 4** - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 5) **grupa 5** - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 6) **grupa 6** - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego;
- 7) **grupa 7** - osoby fizyczne;
- 8) **grupa 8** - spółdzielnie;
- 9) **grupa 9** - kościoły i związki wyznaniowe;
- 10) **grupa 10** - wspólnoty gruntowe;
- 11) **grupa 11** - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 12) **grupa 12** - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 13) **grupa 13** - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 14) **grupa 14** - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 15) **grupa 15** - spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-14.

Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wielkopolskiego

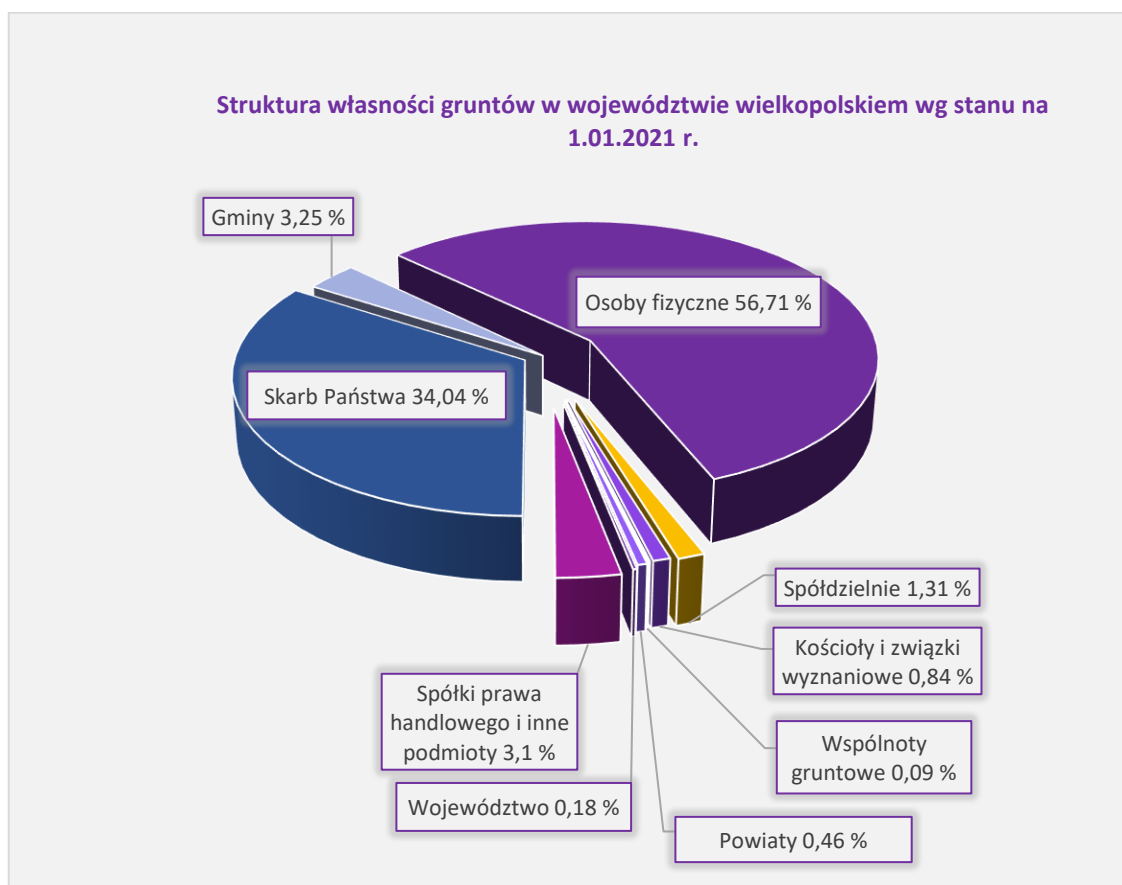
(wg stanu na 1 stycznia 2021 r.)

Nr Grupy	Nazwa Grupy rejestrowej	Powierzchnia ewidencyjna (ha) 2021 r.	Powierzchnia geodezyjna (ha) 2021 r.
Gr. 1	Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	973 014	974 978
Gr. 2	Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	33 488	33 556
Gr. 3	Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne	6 897	6 911
Gr. 4	Gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	89 939	90 121
Gr. 5	Gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	6 561	6 574
Gr. 6	Jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne	616	617
Podgrupa rejestrowa 6.1	Jednoosobowe spółki gmin i inne gminne osoby prawne	386	387
Podgrupa rejestrowa 6.2	Jednoosobowe spółki powiatów i inne powiatowe osoby prawne	63	63
Podgrupa rejestrowa 6.3	Jednoosobowe spółki województw i inne wojewódzkie osoby prawne	167	167
Gr. 7	Osoby fizyczne	1 687 815	1 691 222
Gr. 8	Spółdzielnie	39 102	39 181
Gr. 9	Kościóły i związki wyznaniowe	25 108	25 159
Gr. 10	Wspólnoty gruntowe	2 692	2 697
Gr. 11	Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	13 754	13 782
Gr. 12	Powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	12	12
Gr. 13	Województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	5 218	5 229
Gr. 14	Województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	98	98
Gr. 15	Spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-14	92 333	92 519

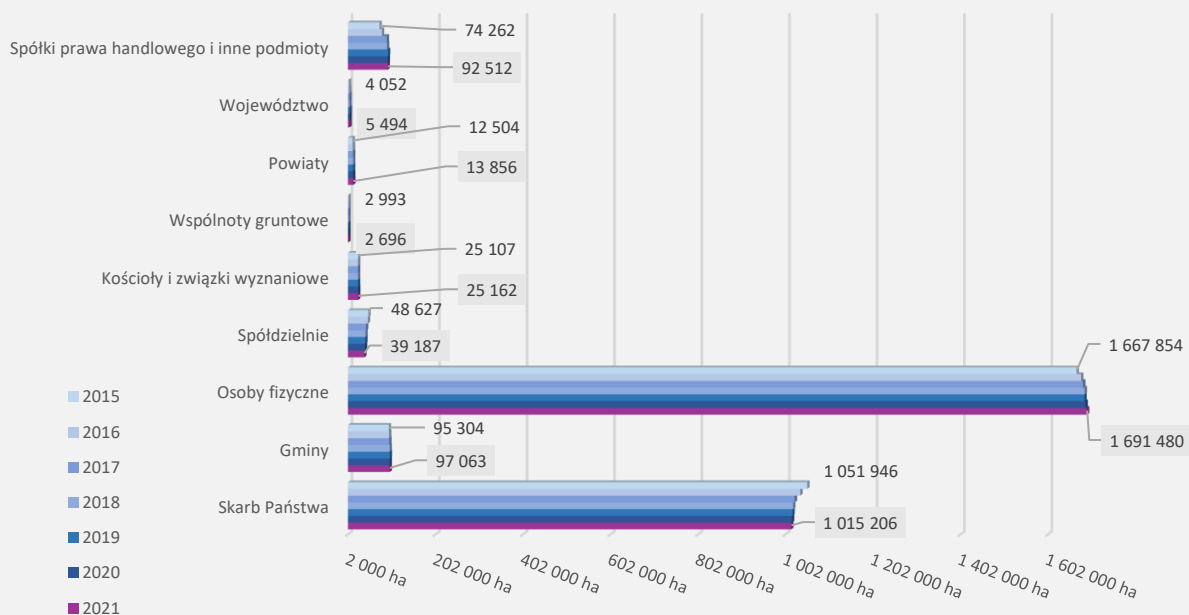
W celu większej przejrzystości, na potrzeby niniejszego opracowania, przedstawione wyżej 15 grup rejestrowych zgeneralizowano do 9 grup podmiotów ewidencyjnych:

- 1) **Skarb Państwa** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 1, 2, 3 – tj. gruntów, których właścicielem jest Skarb Państwa, niezależnie od sposobu ich władania;
- 2) **Gminy** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 4, 5 i podgrupy rejestrowej 6.1 - gruntów których właścicielem są gminy, niezależnie od sposobu ich władania;
- 3) **Osoby fizyczne** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 7;
- 4) **Spółdzielnie** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 8;
- 5) **Kościoły i związki wyznaniowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 9;
- 6) **Wspólnoty gruntowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 10;
- 7) **Powiaty** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 11, 12 i podgrupy rejestrowej 6.2 - gruntów których właścicielem są powiaty, niezależnie od sposobu ich władania;
- 8) **Województwo** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 13, 14 i podgrupy rejestrowej 6.3 - gruntów których właścicielem jest województwo, niezależnie od sposobu władania;
- 9) **Spółki prawa handlowego i inne podmioty** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 15.

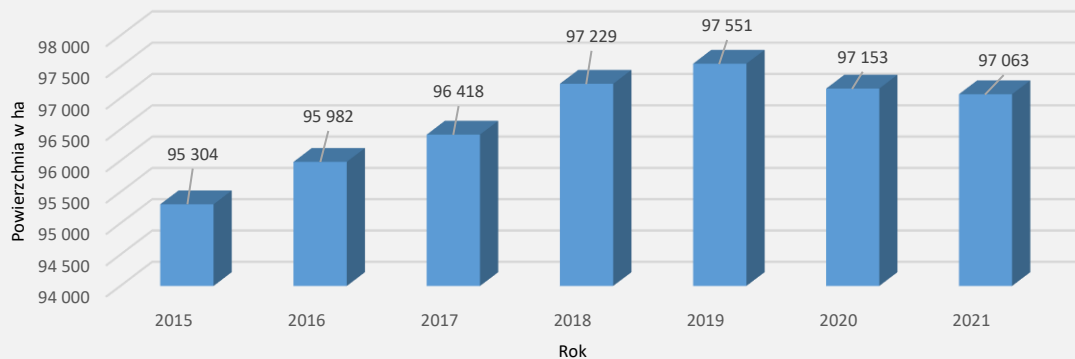
II.1 Struktura zmian własności gruntów ogółem

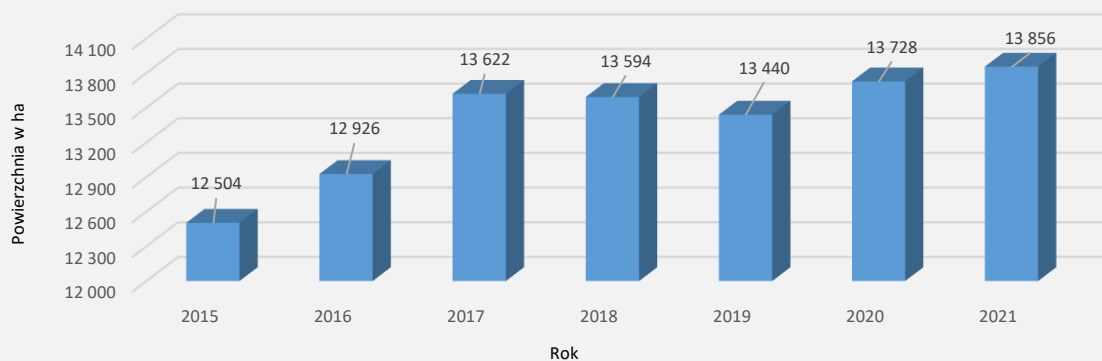
Struktura zmian własności gruntów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

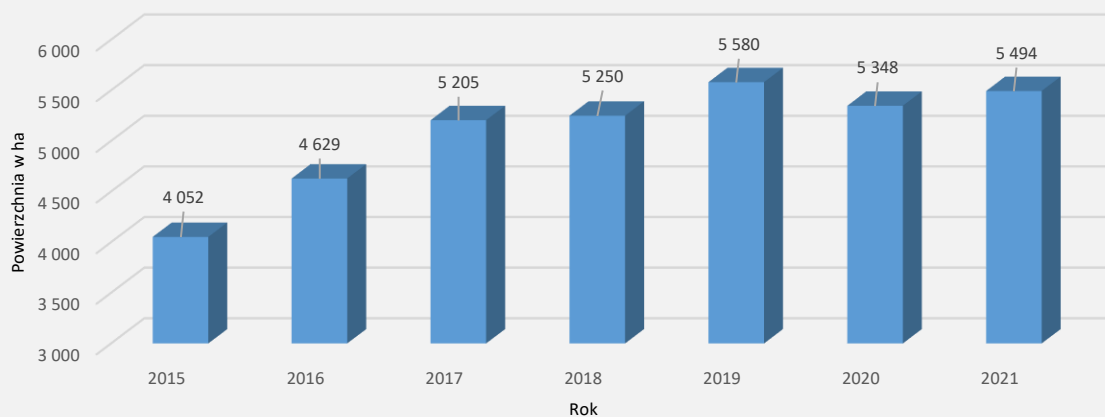
Struktura zmian własności gruntów gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

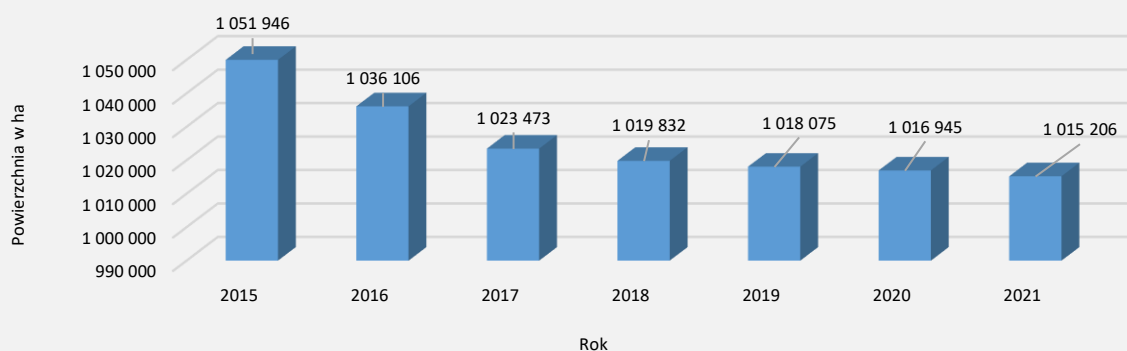
Struktura zmian własności gruntów powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

Struktura zmian własności gruntów województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

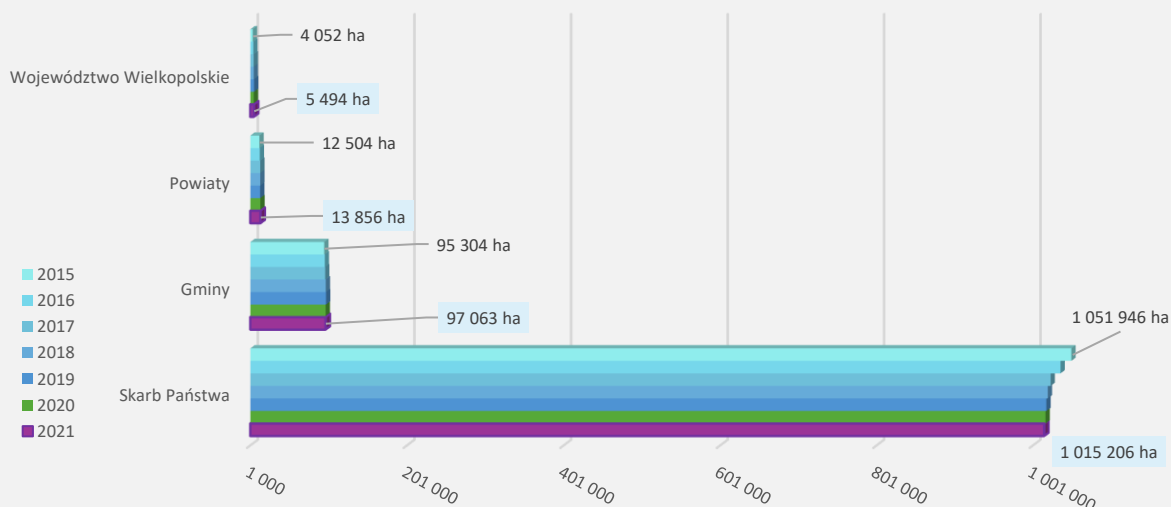
Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

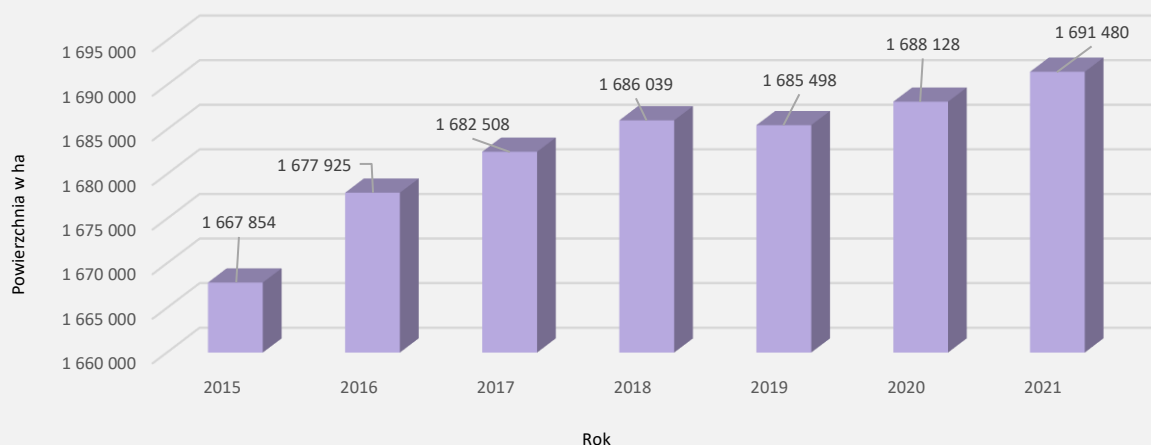
Struktura zmian własności gruntów gmin, powiatów oraz województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

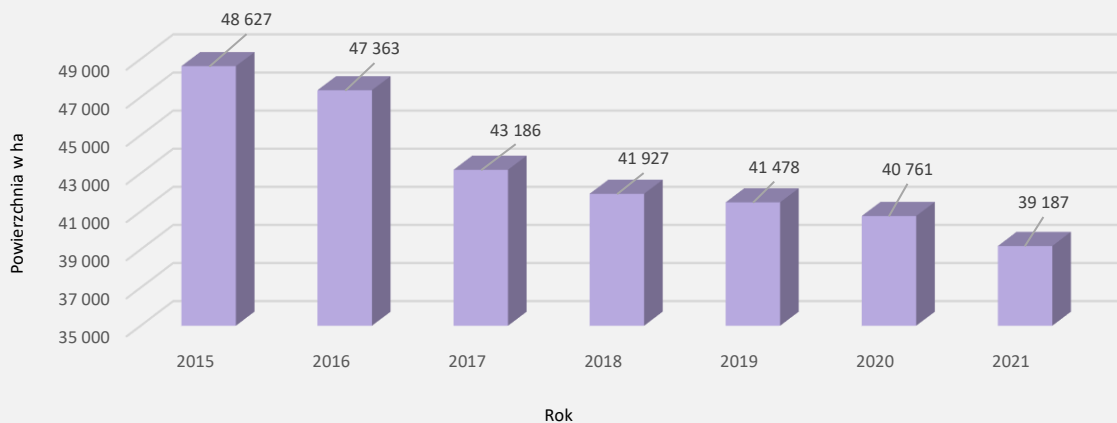
Struktura zmian własności gruntów jednostek samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

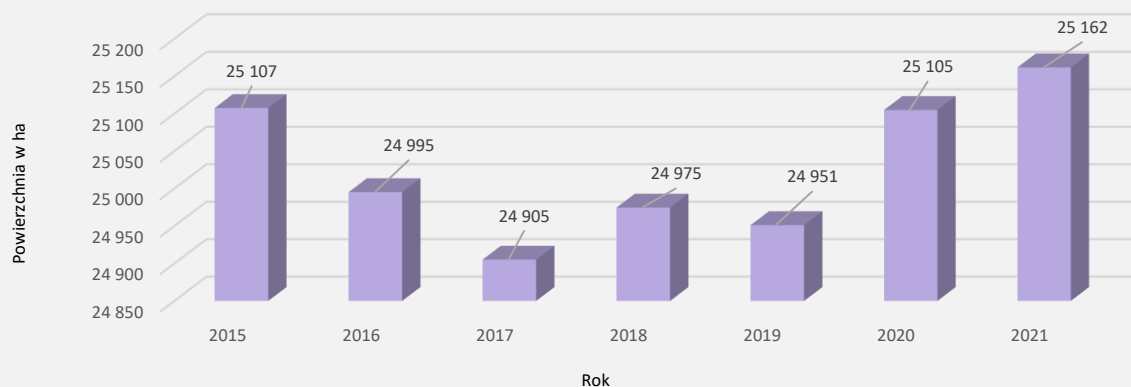
Struktura zmian własności gruntów osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

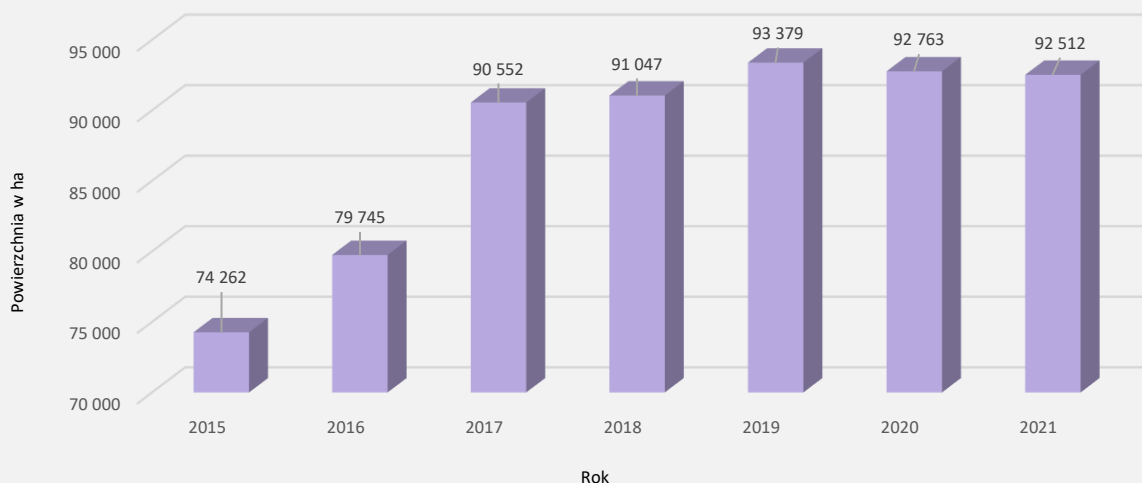
Struktura zmian własności gruntów spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

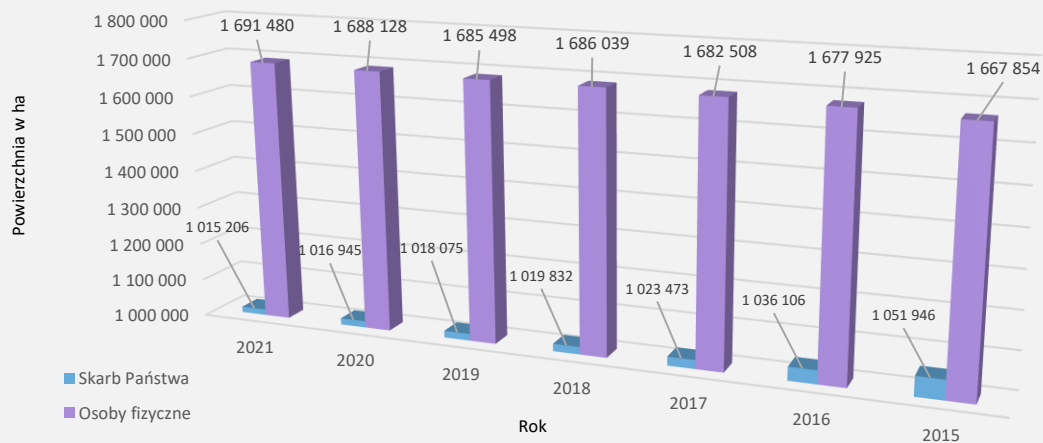
**Struktura zmian własności gruntów kościołów i związków wyznaniowych
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021**

**Struktura zmian własności gruntów spółek prawa handlowego i innych podmiotów
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021**

Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa i osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

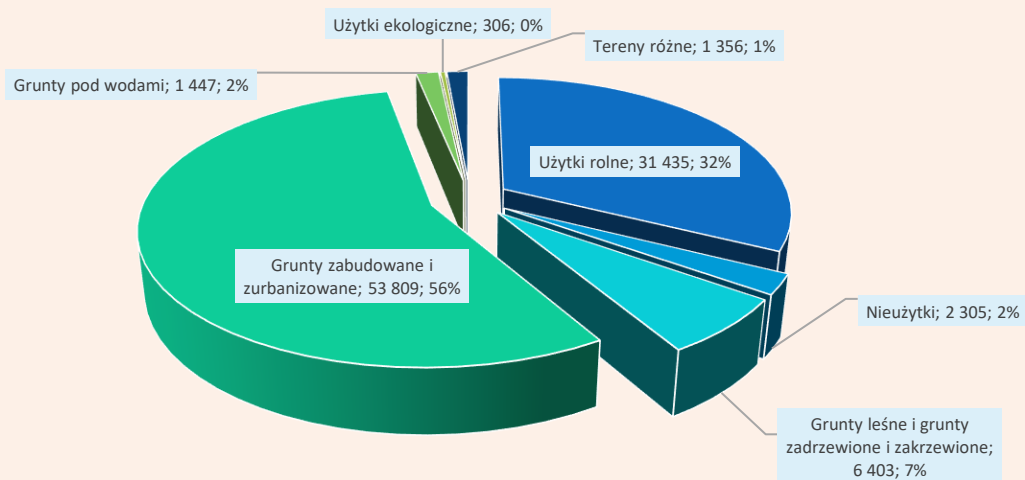

Struktura zmian własności gruntów: spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

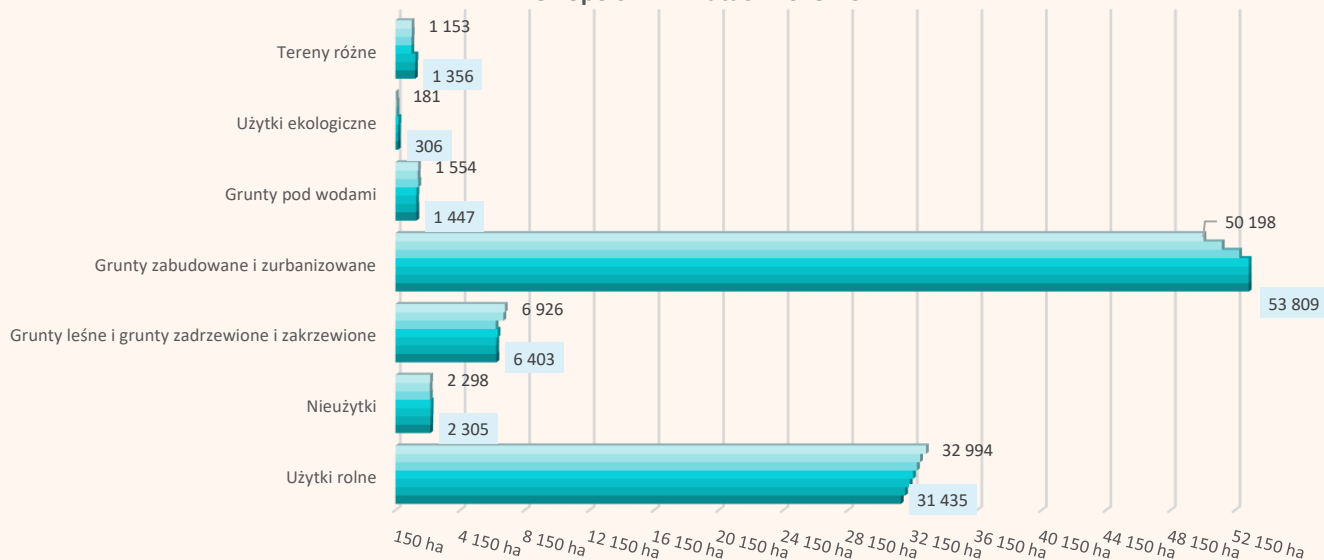

II.2 Struktura zmian własności użytków gruntowych

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność gmin w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

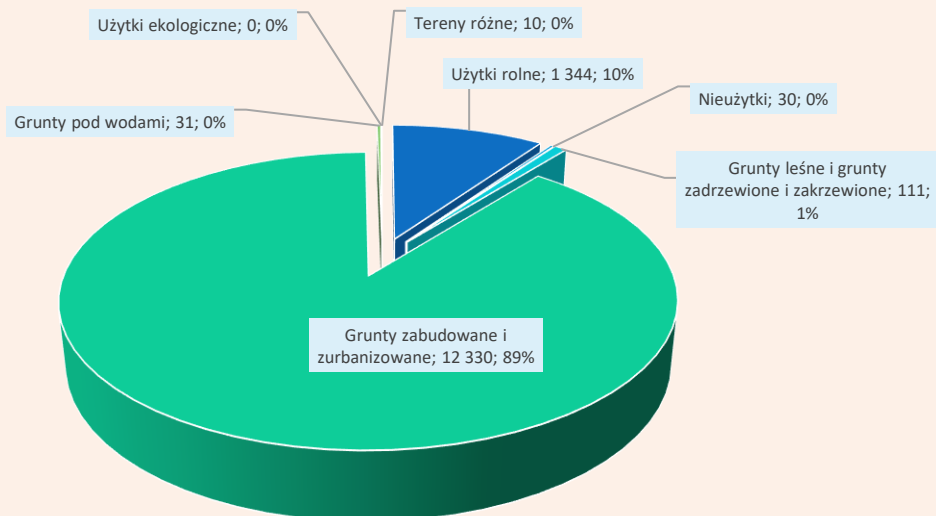

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

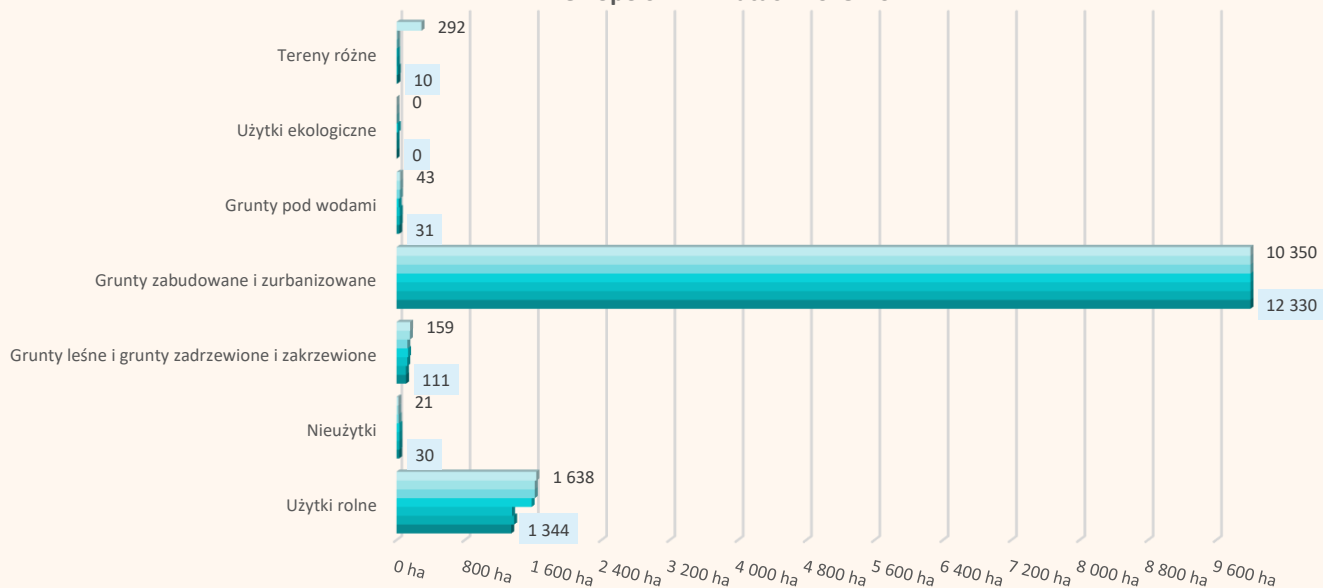

	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	32 994	2 298	6 926	50 198	1 554	181	1 153
2016	32 635	2 274	6 834	51 333	1 527	218	1 161
2017	32 439	2 289	6 355	52 409	1 566	220	1 140
2018	32 193	2 340	6 475	53 292	1 455	341	1 133
2019	31 993	2 328	6 396	53 707	1 435	307	1 385
2020	31 704	2 314	6 386	53 637	1 443	306	1 362
2021	31 435	2 305	6 403	53 809	1 447	306	1 356

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność powiatów w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

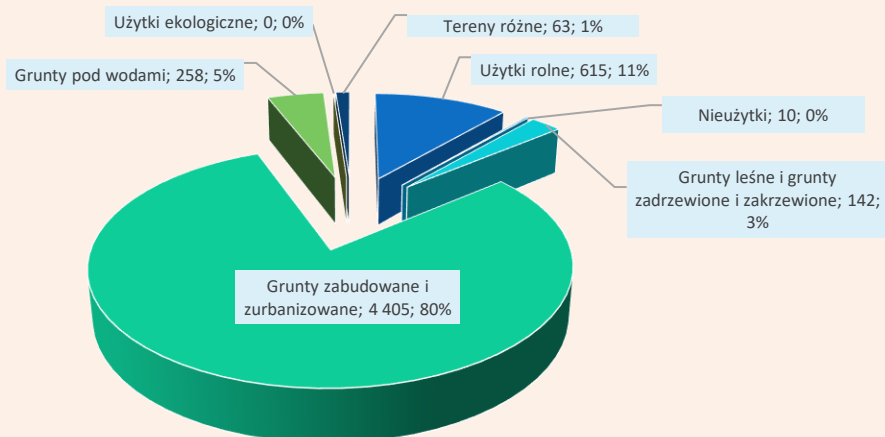

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

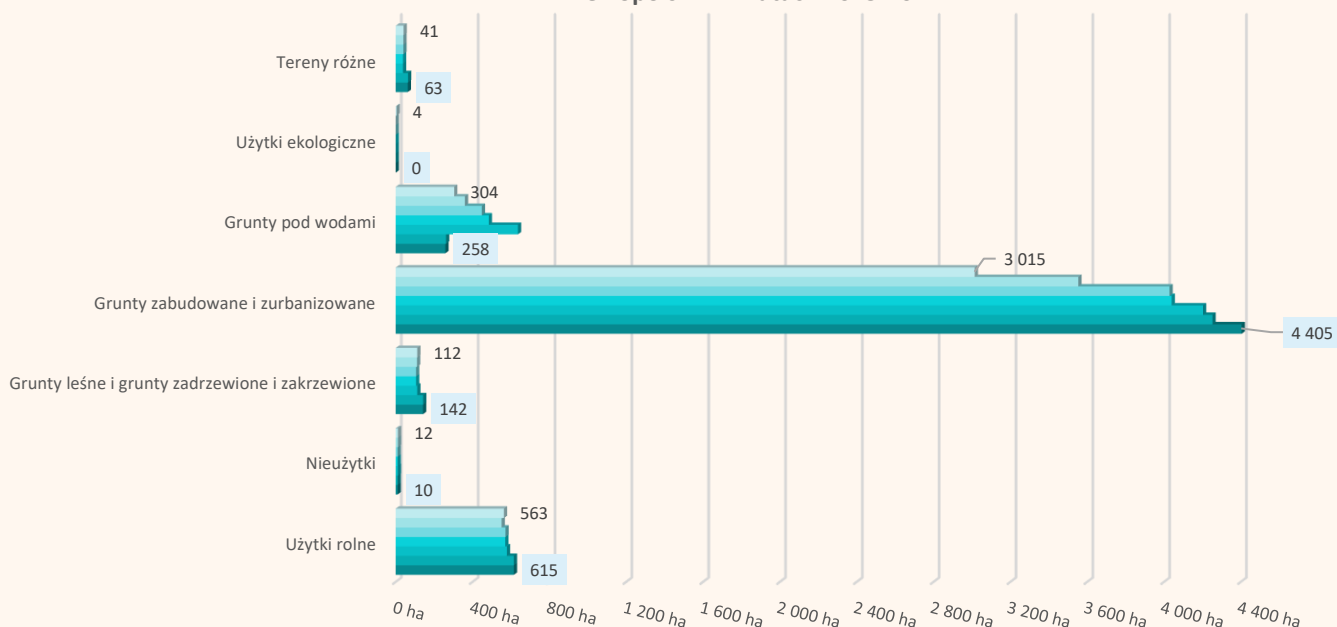

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	1 638	21	159	10 350	43	0	292
2016	1 620	20	156	11 081	42	0	7
2017	1 620	25	127	11 805	39	0	6
2018	1 583	33	135	11 798	25	14	6
2019	1 353	33	125	11 885	38	0	6
2020	1 377	33	110	12 157	37	0	14
2021	1 344	30	111	12 330	31	0	10

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność województwa w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

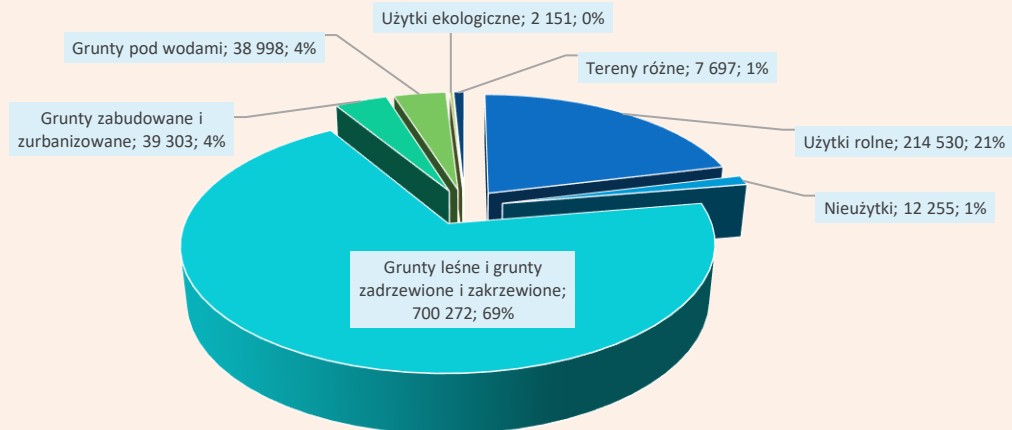

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

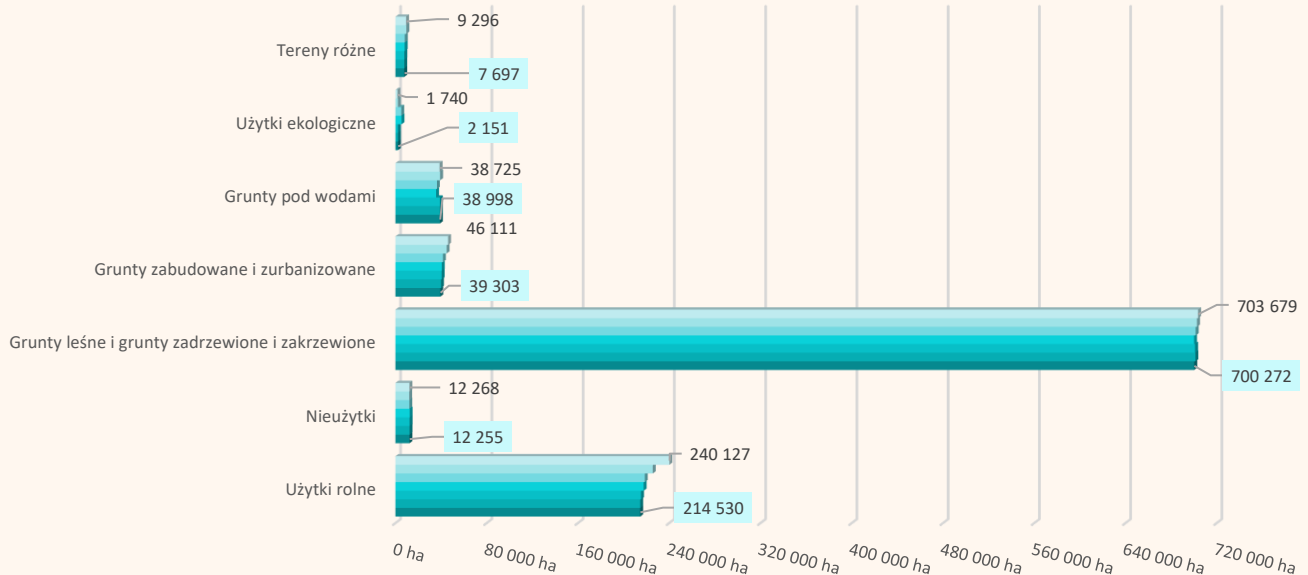

	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	563	12	112	3 015	304	4	41
2016	551	12	111	3 554	360	0	40
2017	571	10	106	4 029	449	0	40
2018	570	10	106	4 040	485	0	38
2019	579	11	112	4 203	637	0	38
2020	615	10	143	4 253	262	0	64
2021	615	10	142	4 405	258	0	63

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

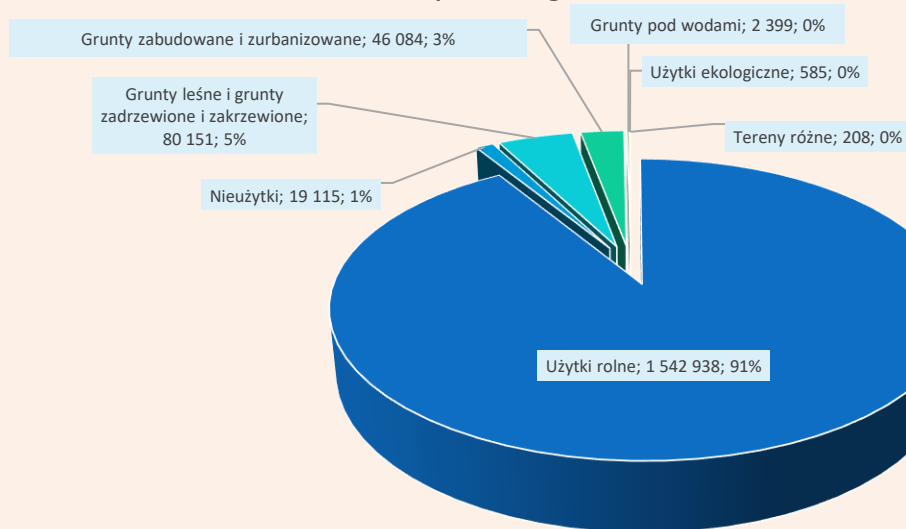

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

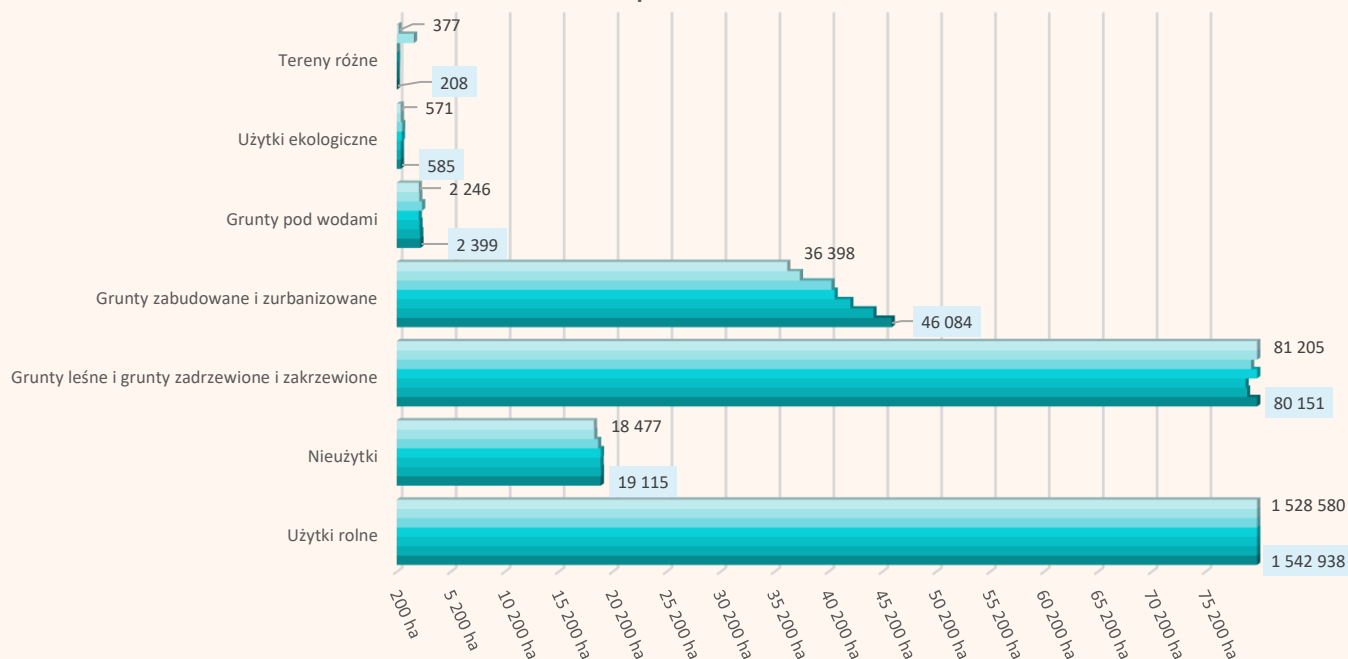

	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	240 127	12 268	703 679	46 111	38 725	1 740	9 296
2016	225 598	12 064	702 708	44 872	39 133	2 169	9 562
2017	218 558	12 140	701 525	41 609	36 335	5 116	8 189
2018	217 587	12 479	700 108	40 638	35 626	5 313	8 082
2019	215 269	12 407	701 014	40 496	38 992	2 135	7 760
2020	214 561	12 352	701 295	39 945	38 932	2 142	7 717
2021	214 530	12 255	700 272	39 303	38 998	2 151	7 697

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

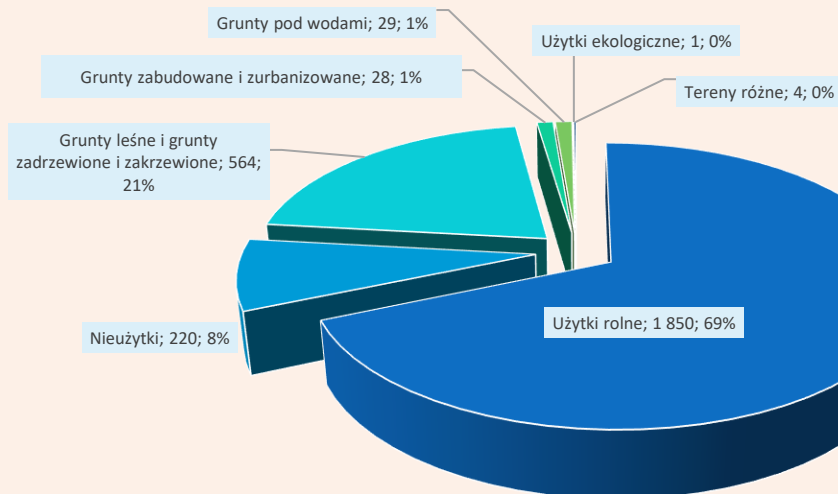

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

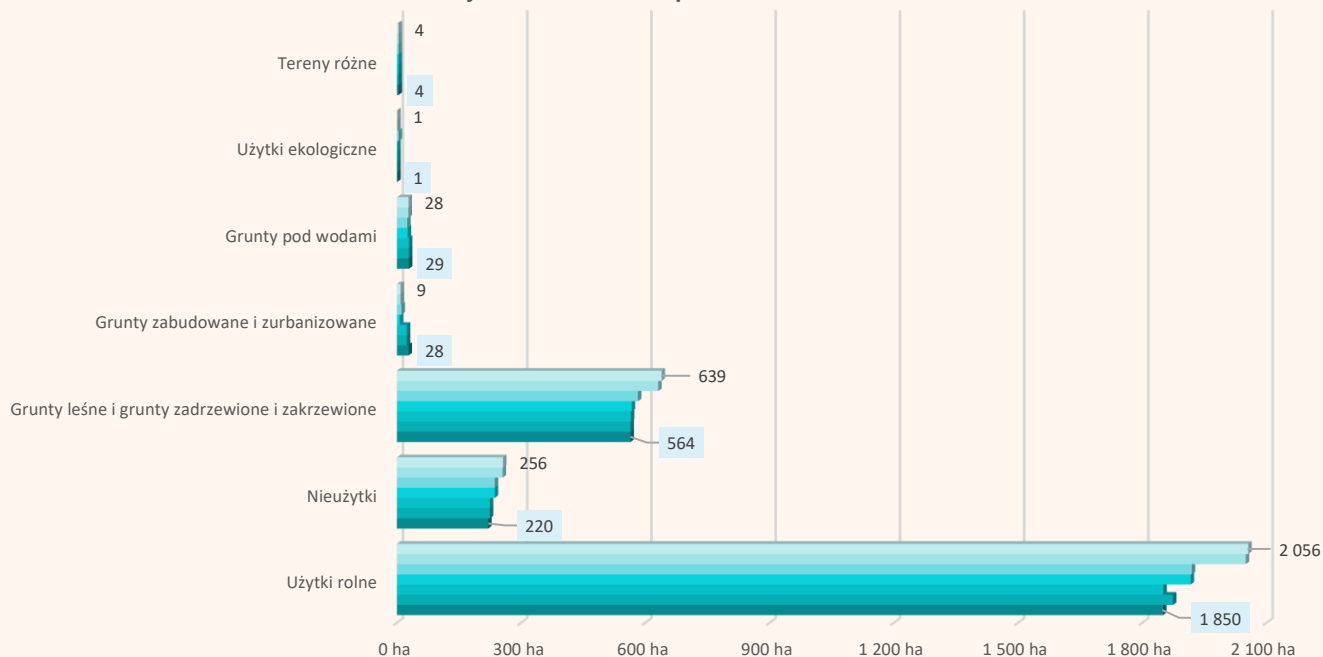

	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	1 528 580	18 477	81 205	36 398	2 246	571	377
2016	1 535 670	18 510	81 510	37 568	2 290	584	1 794
2017	1 540 214	18 867	79 438	40 495	2 555	712	228
2018	1 542 052	19 127	80 931	40 784	2 239	678	227
2019	1 542 124	19 094	78 928	42 243	2 309	587	213
2020	1 542 374	19 132	79 061	44 392	2 373	586	209
2021	1 542 938	19 115	80 151	46 084	2 399	585	208

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

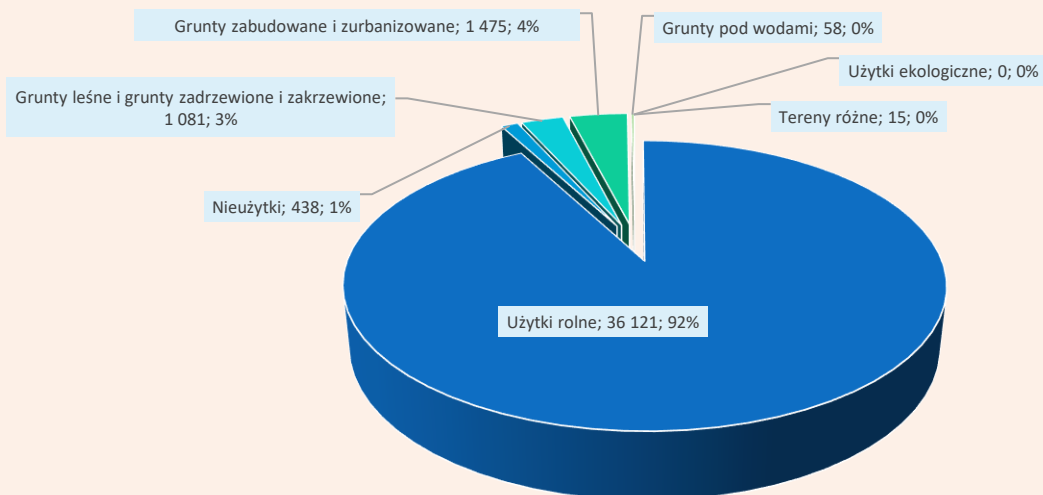

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

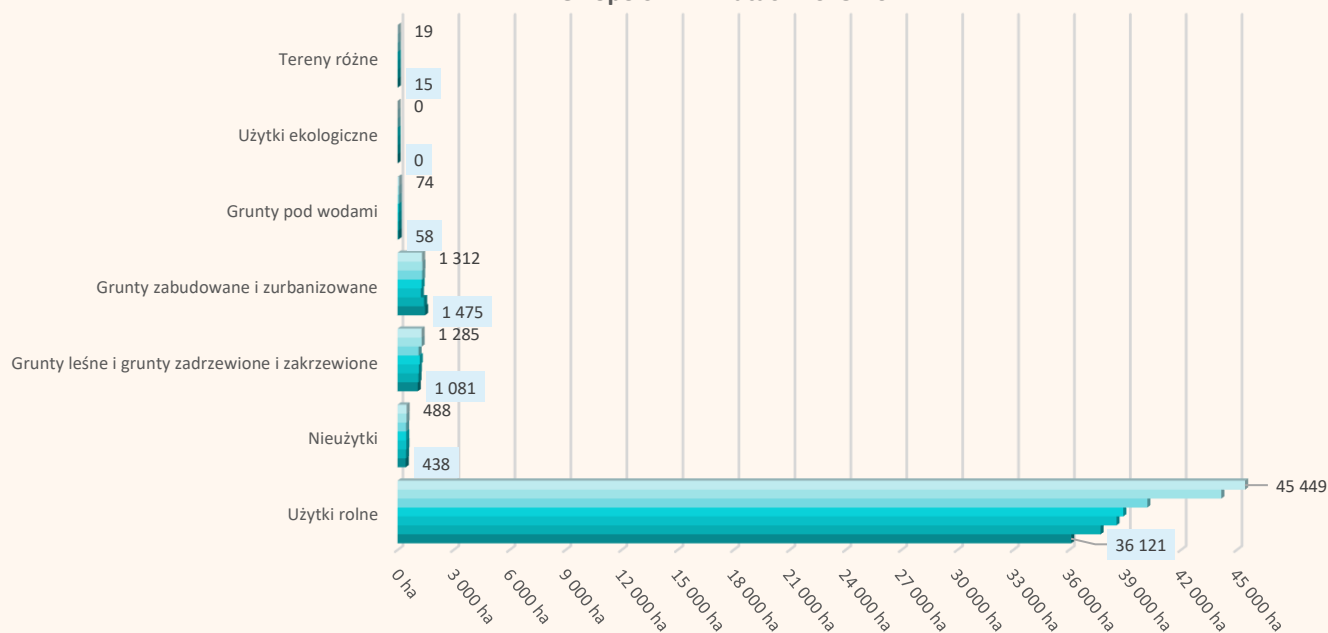

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	2 056	256	639	9	28	1	4
2016	2 050	255	631	9	28	1	4
2017	1 919	236	582	11	25	4	4
2018	1 917	236	567	7	26	1	4
2019	1 851	224	565	24	29	1	4
2020	1 874	224	564	24	29	1	4
2021	1 850	220	564	28	29	1	4

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

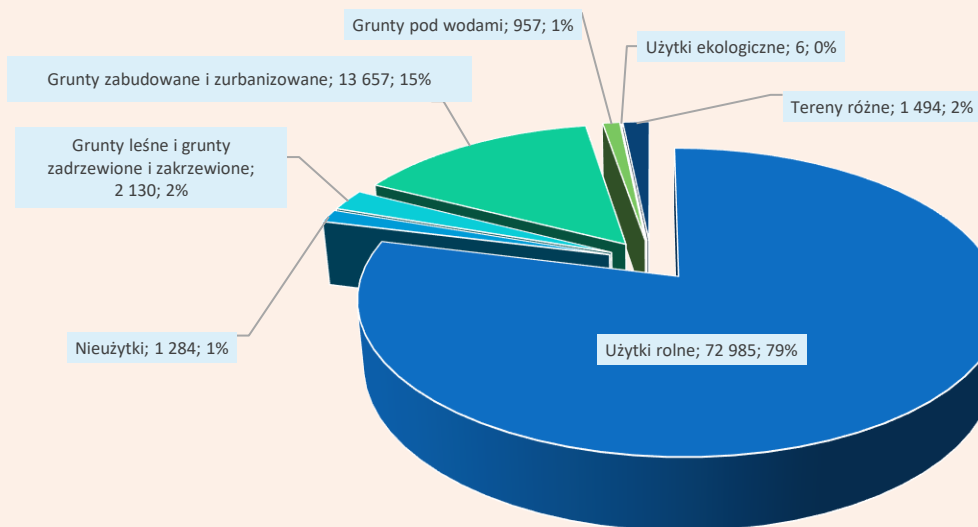

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

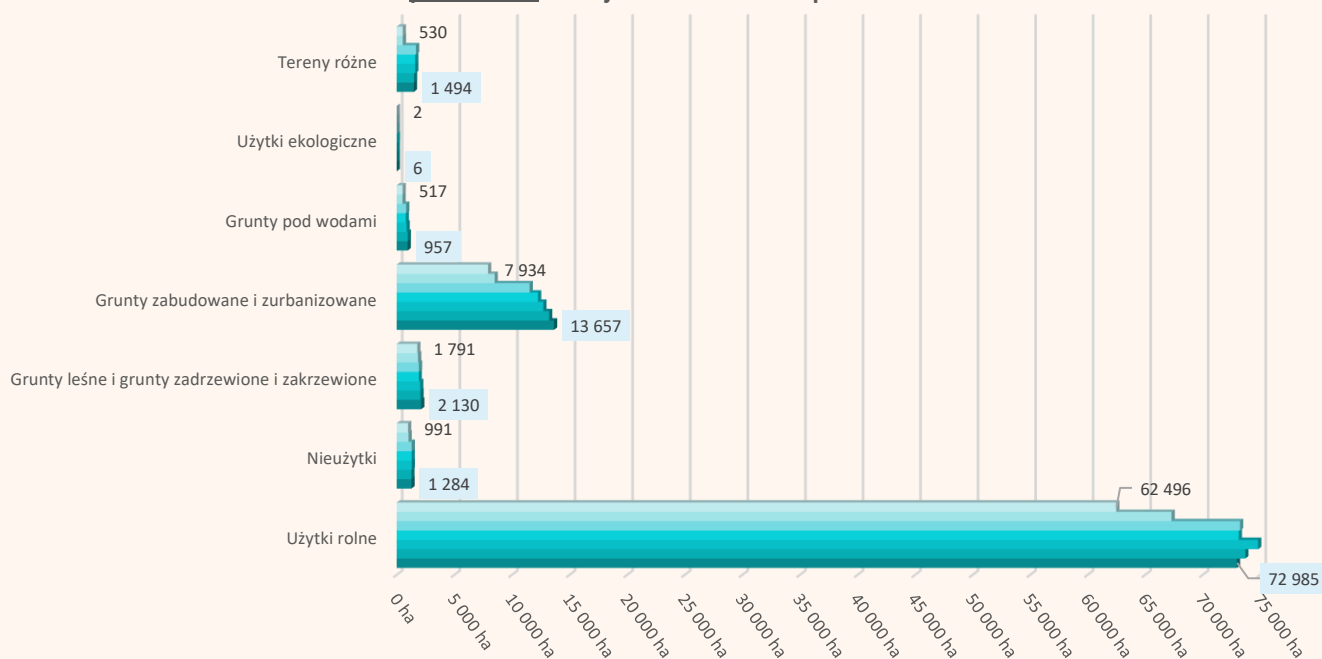

	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	45 449	488	1 285	1 312	74	0	19
2016	44 172	481	1 290	1 330	71	0	20
2017	40 203	456	1 126	1 317	70	0	15
2018	38 912	464	1 191	1 286	59	0	15
2019	38 547	472	1 139	1 249	58	0	15
2020	37 692	455	1 119	1 421	59	0	15
2021	36 121	438	1 081	1 475	58	0	15

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

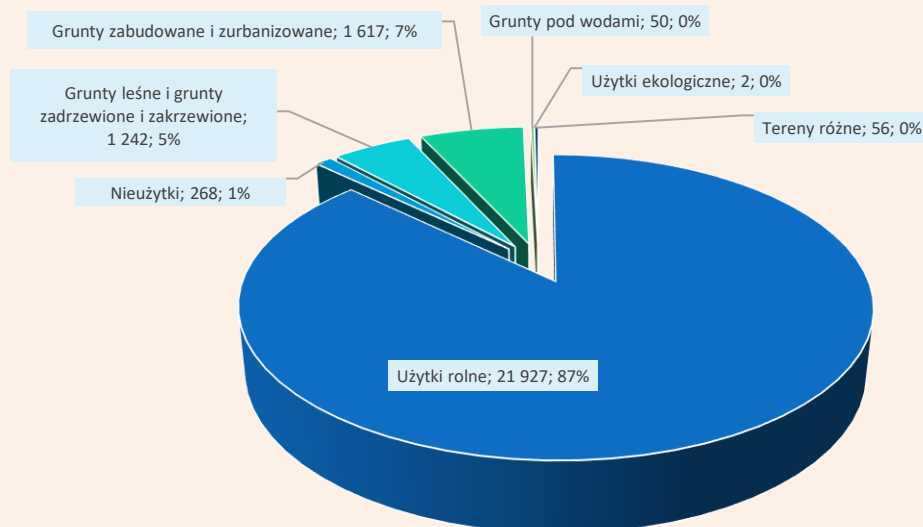

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

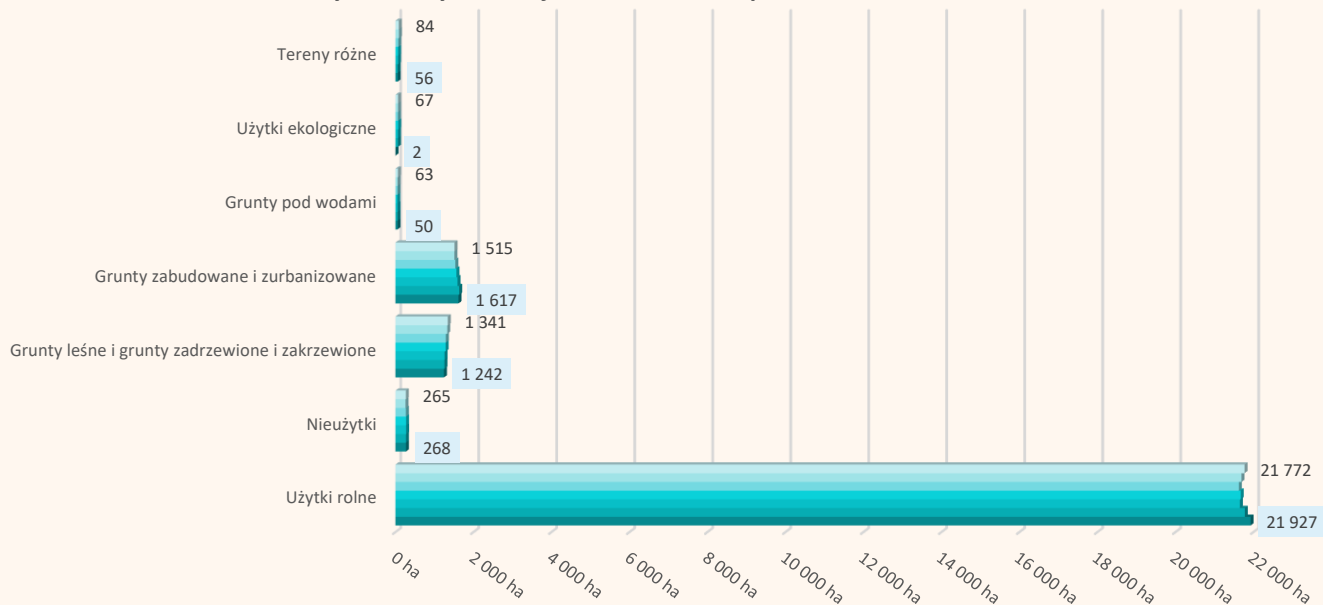

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	62 496	991	1 791	7 934	517	2	530
2016	67 304	1 032	1 859	8 508	508	2	531
2017	73 255	1 303	1 935	11 544	827	7	1 681
2018	73 147	1 298	1 915	12 270	789	18	1 609
2019	74 827	1 303	2 041	12 728	863	6	1 610
2020	73 713	1 275	2 065	13 231	965	6	1 509
2021	72 985	1 284	2 130	13 657	957	6	1 494

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

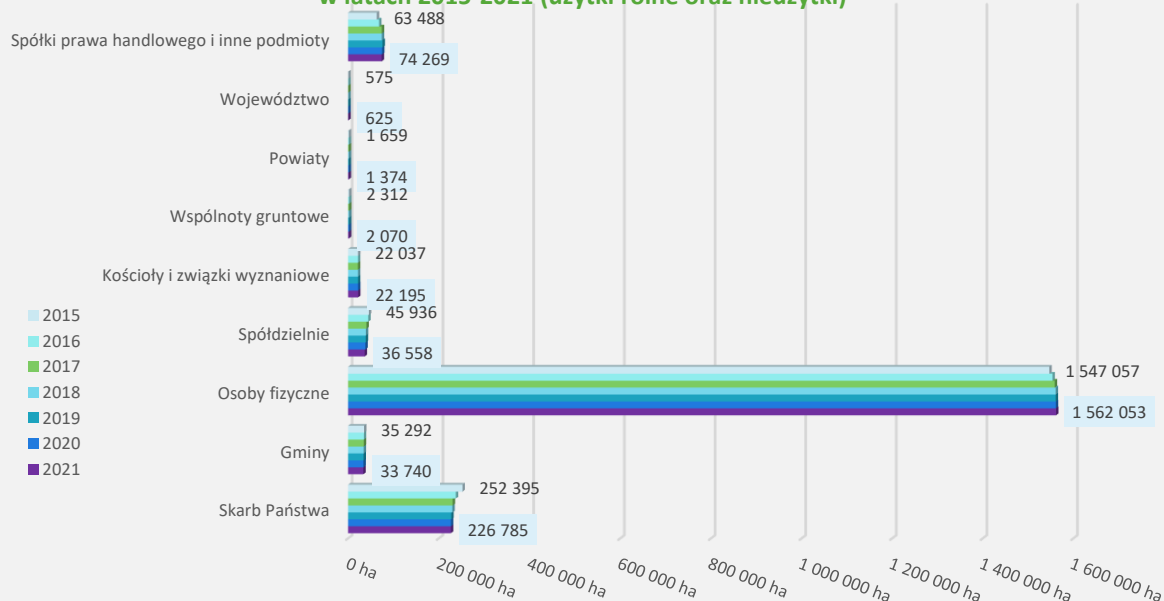

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

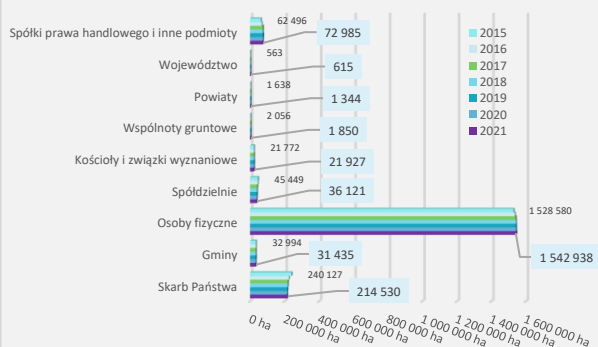

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	21 772	265	1 341	1 515	63	67	84
2016	21 692	256	1 327	1 511	54	67	88
2017	21 626	267	1 291	1 534	51	64	71
2018	21 673	271	1 286	1 563	45	70	66
2019	21 652	272	1 258	1 592	50	63	65
2020	21 779	268	1 255	1 634	50	63	55
2021	21 927	268	1 242	1 617	50	2	56

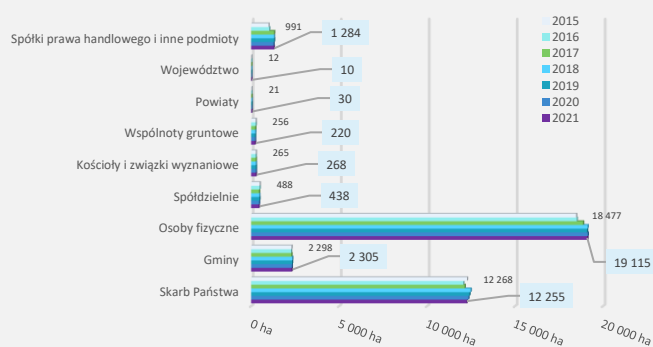
Struktura zmian własności gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021 (użytki rolne oraz nieużytki)

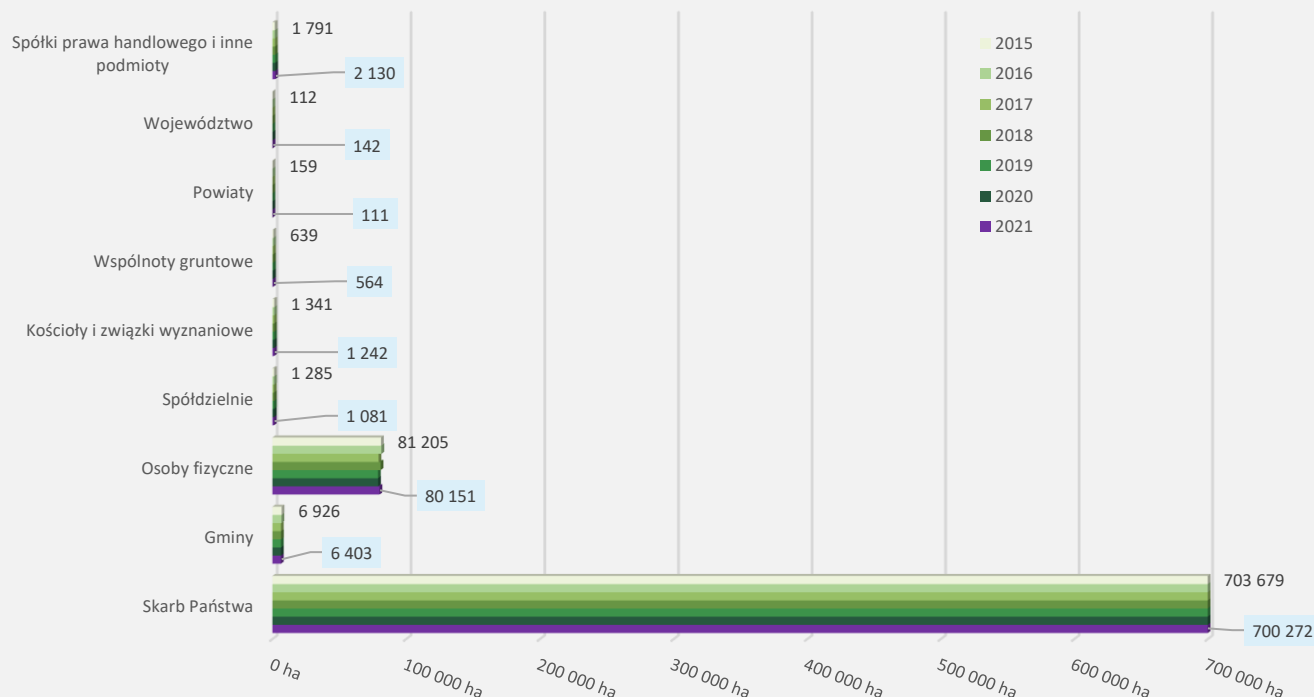
Struktura zmian własności użytków rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

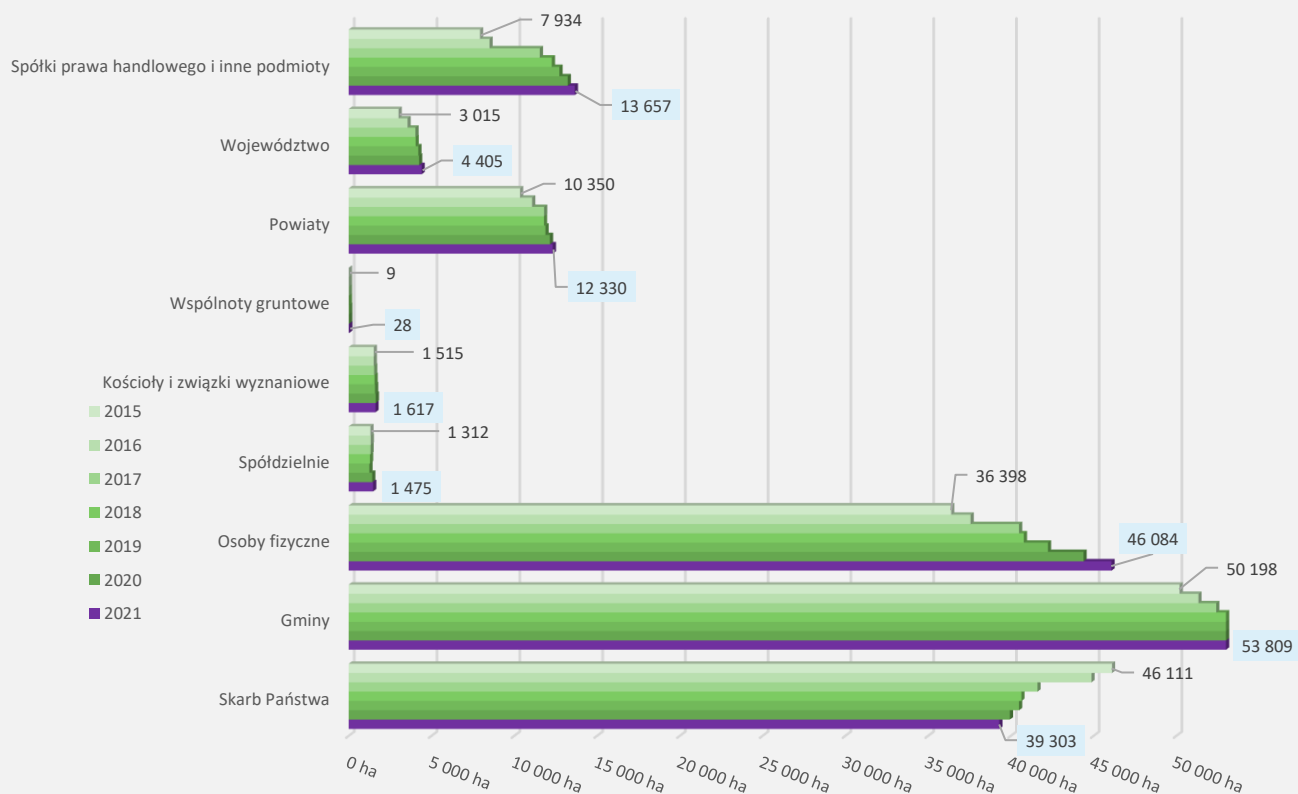
Struktura zmian własności nieużytków w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

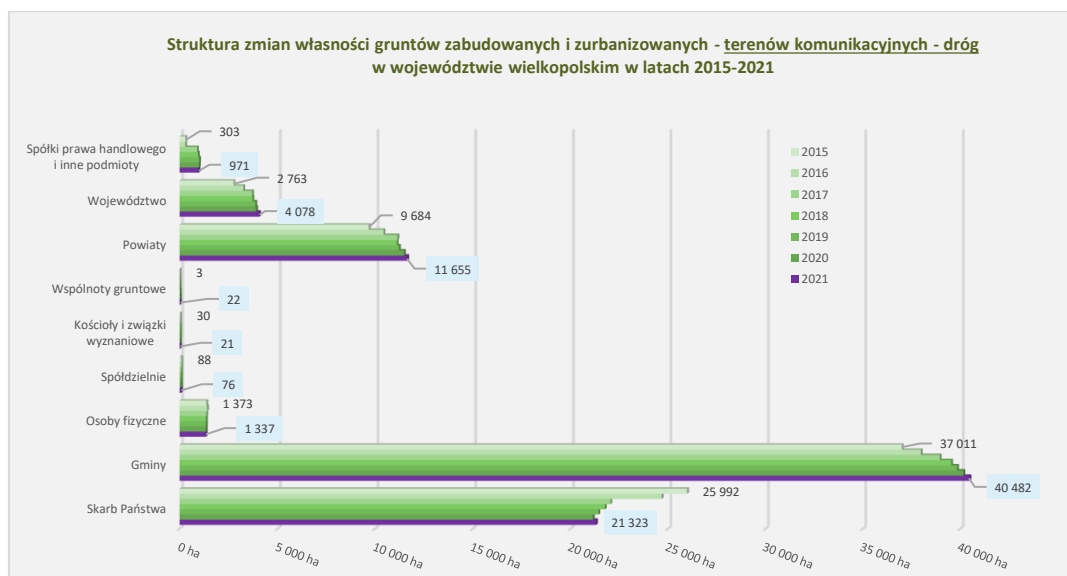
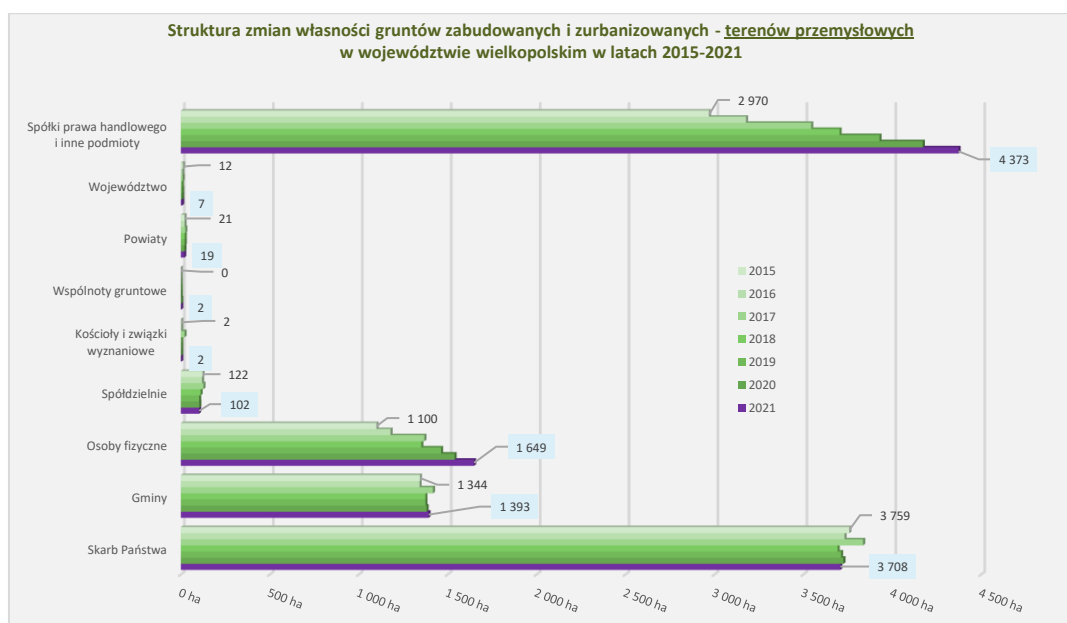
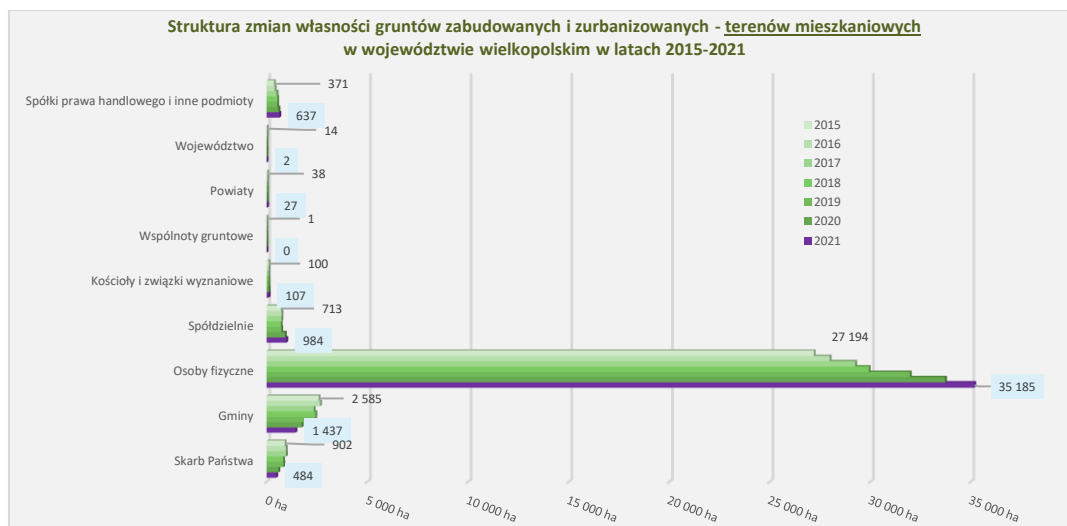

**Struktura zmian własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021
(lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione)**

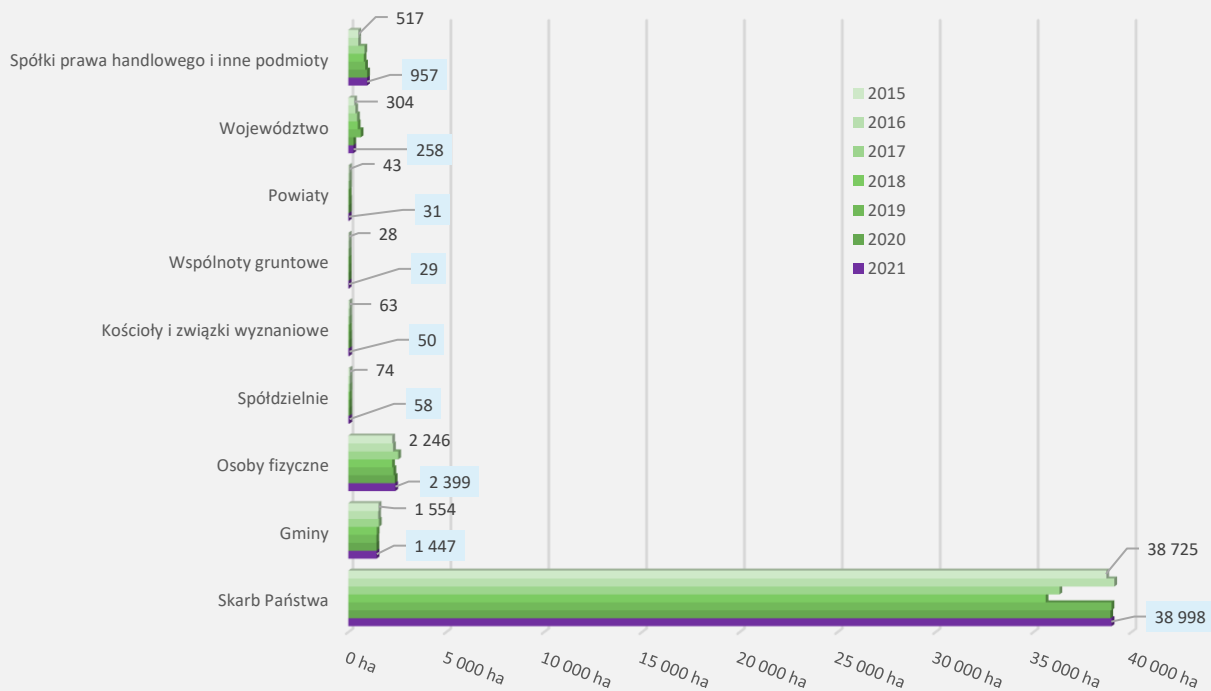

Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

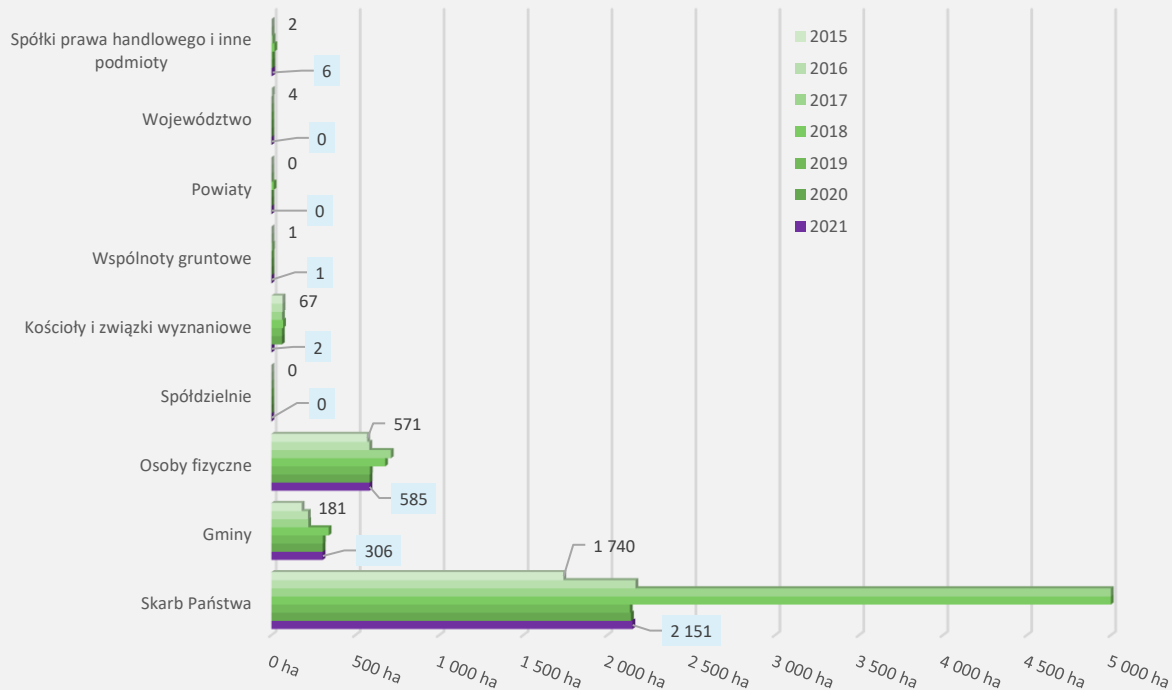

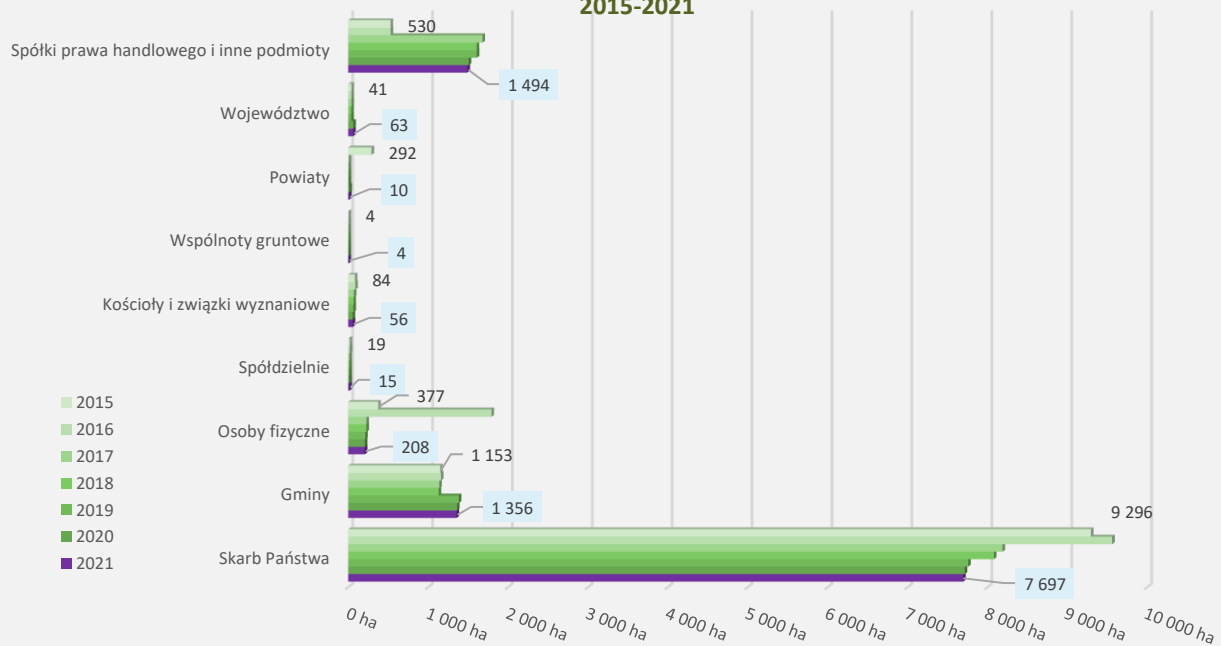
**Struktura zmian własności gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim
w latach 2015-2021**

**Struktura zmian własności użytków ekologicznych w województwie wielkopolskim
w latach 2015-2021**

Struktura zmian własności terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

PODZIAŁ UŻYTKÓW GRUNTOWYCH

Przyjęty w niniejszym opracowaniu podział użytków gruntowych, jest zgodny ze strukturą zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393 ze zm.)

I. Grunty rolne

1. Użytki rolne

1) Grunty orne

Do gruntów orných zalicza się grunty:

- a) *poddane stałej uprawie mechanicznej mającej na celu produkcję rolniczą lub ogrodniczą;*
- b) *nadające się do uprawy, o której mowa w pkt 1, ale zajęte pod plantacje chmielu, wikliny lub drzew ozdobnych, w tym choinek, oraz szkółki ozdobnych drzew lub krzewów, lub na których urządzone zostały rodzinne ogrody działkowe;*
- c) *zajęte pod urządzenia i budowle wspomagające produkcję rolniczą lub ogrodniczą i położone poza działką siedliskową;*
- d) *utrzymywane w postaci ugoru lub odłogowane.*

2) Sady

Do sadów zalicza się grunty o powierzchni co najmniej 0,1000 ha, na których w zwartym nasadzeniu rosną drzewa owocowe lub krzewy owocowe (minimum 600 drzew lub 2000 krzewów na 1 ha) lub na których założone zostały szkółki owocowych drzew lub krzewów lub winnice

3) Łąki trwałe

Do łąk trwałych zalicza się grunty pokryte zwartą wieloletnią roślinnością, złożoną z licznych gatunków traw, roślin motylkowych i ziół, tworzących ruń łąkową, systematycznie koszoną, a w rejonach górskich - hale i połoniny z zasady koszone.

4) Pastwiska trwałe

Do pastwisk trwałych zalicza się grunty pokryte podobną jak na łąkach roślinnością, na których z reguły wypasane są zwierzęta gospodarskie, a w rejonach górskich hale i połoniny, które z zasady nie są koszone, lecz na których wypasane są zwierzęta gospodarskie, w tym grunty zajęte pod urządzenia wspomagające hodowlę zwierząt gospodarskich, takie jak wiaty oraz kojce dla tych zwierząt, położone poza działką siedliskową.

5) Grunty rolne zabudowane

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się grunty zajęte pod:

- a) *budynki przeznaczone do produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej, w szczególności: spichlerze, przechowalnie owoców i warzyw, stodoły, budynki inwentarskie, budynki na sprzęt rolniczy, magazyny i sortownie ryb, wylęgarnie ryb, podchowalnie ryb, wędzarnie, przetwornie, chłodnie, a także budowle i urządzenia rolnicze, w szczególności: zbiorniki na płynne odchody zwierzęce, płyty do składowania obornika, silosy na kiszonki, silosy na zboże i pasze, komory fermentacyjne i zbiorniki biogazu rolniczego, a także instalacje służące do otrzymywania biogazu rolniczego, place składowe, place postojowe i manewrowe dla maszyn rolniczych;*
- b) *budynki przeznaczone do przetwórstwa rolno-spożywczego, z wyłączeniem gruntów zajętych pod przemysłowe zakłady przetwórstwa rolniczego bazujących na surowcach pochodzących spoza gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzi te budynki;*
- c) *budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia, takie jak: komórki, garaże, szopy, kotłownie, podwórza, śmietniki, składowiska odpadów, jeżeli z gruntami, budynkami, budowlami lub urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, tworzą zorganizowaną całość gospodarczą i są położone w tej samej miejscowości lub w bezpośrednim sąsiedztwie w miejscowości sąsiedniej.*

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się także:

- a) *grunty położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń, i niewykorzystywane na inny cel, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty, kwietniki, warzywniki;*
- b) *grunty zajęte pod budynki, budowle i urządzenia, o których mowa w ust. 1, niewykorzystywane obecnie do produkcji rolniczej, jeżeli grunty te nie zostały wyłączone z produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U z 2017 r. poz. 1161 t.j.).*
- c) *w przypadku gdy w skład siedliska usytuowanego na gruncie rolnym wchodzi wyłącznie budynek mieszkalny i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, to grunt w granicach tego siedliska zalicza się do gruntów rolnych zabudowanych, jeżeli z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo z decyzji o warunkach zabudowy wydanej w związku z budową tego budynku wynika, że przeznaczony jest*

tylko pod zabudowę zagrodową, albo też z projektu budowlanego stanowiącego załącznik do ważnego pozwolenia na budowę lub zgłoszenia budowy upoważniającego do rozpoczęcia budowy wynika, że na gruncie tym mogą być budowane budynki i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

6) Grunty pod stawami

Do gruntów pod stawami zalicza się grunty pod zbiornikami wodnymi (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód), wyposażonymi w urządzenia hydrotechniczne nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb, obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz tereny przyległe do stawów i z nimi związane, a należące do obiektu stawowego.

7) Grunty pod rowami

Do gruntów pod rowami zalicza się grunty zajęte pod otwarte rowy pełniące funkcje urządzeń melioracji wodnych szczegółowych dla gruntów wykorzystywanych do produkcji rolniczej.

8) Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych

Do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych zalicza się grunty, będące enklawami lub półenklawami użytków rolnych, na których znajdują się śródpolne skupiska drzew i krzewów lub tylko drzew, w wieku powyżej 10 lat, niezaliczone do lasów lub sadów.

2. Nieużytki

Do nieużytków zalicza się grunty rolne nienadające się bez znacznych nakładów do działalności wytwórczej w rolnictwie, w szczególności:

- 1) bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty);
- 2) piaski (piaski ruchome, piaski nadbrzeżne, wydmy);
- 3) naturalne twory fizjograficzne, takie jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska, zapadliska, nisze osuwiskowe, piargi;
- 4) grunty pokryte wodami, które nie nadają się do produkcji rybnej (sadzawki, wodopoje, doły potorfowe).

II. Grunty leśne

1. Lasy

Do lasów zalicza się grunty określone jako "las" w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1463 t.j.)

2. Grunty zadrzewione i zakrzewione

Grunty zadrzewionymi i zakrzewionymi są grunty porośnięte roślinnością leśną, których pole powierzchni jest mniejsze niż 0,1000 ha, a także:

- 1) tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych;
- 2) grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym oraz krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu;
- 3) przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych;
- 4) jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami w sposób naturalny lub sztuczny w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów;
- 5) wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami;
- 6) skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, ale nie wyposażone w urządzenia i budowle służące rekreacji i wypoczynkowi;
- 7) zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy.

III. Grunty zabudowane i zurbanizowane

1. Tereny mieszkaniowe

Do terenów mieszkaniowych zalicza się grunty, niewchodzące w skład gruntów działek siedliskowych:

- 1) zajęte pod budynki zaliczone w PKOB do działu 11 - budynki mieszkalne;
- 2) zajęte pod budynki gospodarcze i techniczne, związane funkcjonalnie z budynkami mieszkalnymi, o których mowa w pkt 1, oraz urządzenia, w szczególności: podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier, zabaw i odpoczynku, studnie, zbiorniki, przewody naziemne, urządzenia do gromadzenia i oczyszczenia ścieków, śmietniki, składowiska odpadów, obiekty małej architektury, ogrodzenia, oczka wodne, ogródki skalne;
- 3) położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń oraz niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod trawniki, rabaty, kwietniki, warzywniki.

2. Tereny przemysłowe

Do terenów przemysłowych zalicza się grunty:

- 1) zajęte pod budynki, zaliczone w PKOB do grupy 125 budynki przemysłowe i magazynowe, oraz związane z tymi budynkami budowle i urządzenia, w szczególności: wiaty, kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe i manewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;
- 2) położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;
- 3) zajęte pod bazy transportowe i remontowe, stacje transformatorowe, naziemne rurociągi, kolektory i wodociągi, hałdy i wysypiska śmieci, ujęcia wody i oczyszczalnie ścieków.

3. Inne tereny zabudowane

Do innych terenów zabudowanych zalicza się grunty:

- 1) zajęte pod budynki i budowle inne niż zaliczone w PKOB do działu 11 oraz do grupy 125 oraz urządzenia związane z tymi budynkami i budowlami, w szczególności: kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe i manewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;
- 2) położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane w innym celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;
- 3) zajęte pod cmentarze czynne oraz cmentarze nieczynne, ale niezaliczone do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, oraz grzebowiska zwierząt.

4. Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy

- 1) Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy zalicza się grunty:
 - a) na których została rozpoczęta, lecz nie została zakończona budowa, w rozumieniu art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2020 r. poz. 1333 t.j. ze zm.), powodująca wyłączenie tych gruntów z produkcji rolnej lub leśnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
 - b) które w wyniku zabudowy wyłączone zostały z produkcji rolnej lub leśnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ale na których istniejące wcześniej budynki zostały rozebrane, a jednocześnie grunty te przeznaczone są pod zabudowę;
- 2) Przy ustalaniu konturów zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy bierze się pod uwagę postanowienia decyzji wydanych na podstawie art. 11 oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz treść projektu zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, stosując odpowiednio zasady dotyczące ustalania konturów terenów mieszkaniowych, terenów przemysłowych oraz innych terenów zabudowanych.
- 3) Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy nie zalicza się gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych

5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe

Do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych zalicza się niezajęte pod budynki i związane z nimi urządzenia:

- 1) tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic);
- 2) tereny o charakterze zabytkowym, takie jak: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody;
- 3) tereny sportowe, takie jak: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska, pola golfowe;
- 4) tereny spełniające funkcje rozrywkowe, takie jak: lunaparki, wesołe miasteczka;
- 5) ogrody zoologiczne i botaniczne;
- 6) tereny zieleni nieurządzonej niezaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych;
- 7) tereny rodzinnych ogrodów działkowych urządzonych na gruntach, które nie nadają się do upraw rolniczych, w tym na gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych.

6. Użytki kopalne

Do użytków kopalnych zalicza się grunty:

- 1) zajęte przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobywanie kopalin;
- 2) wyrobiska po wydobywaniu kopalin;
- 3) zapadliska i tereny po działalności górniczej

7. Drogi

- 1) Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" zalicza się grunty, które są pasami drogowymi dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 470 t.j.).
- 2) Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" nie zalicza się gruntów w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych, jeżeli:

- a) wchodzi w skład gospodarstwa rolnego lub leśnego;
- b) w skład działki budowlanej, która nie jest osiedlem mieszkaniowym, dworcem kolejowym lub dworcem komunikacji autobusowej albo też nie jest odrębnym pasem gruntu wydzielonym wyłącznie w celu zapewnienia dostępu tej działki do drogi publicznej.
- 3) Grunty w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych niezaliczone do użytku gruntowego "drogi" włącza się do:
 - a) przyległego użytku rolnego, jeżeli wchodzi w skład gospodarstwa rolnego;
 - b) użytku "las", jeżeli wchodzi w skład gospodarstwa leśnego;
 - c) odpowiedniego użytku z grupy użytków zurbanizowanych i zabudowanych, jeżeli wchodzi w skład działki budowlanej.

8. Tereny kolejowe

Do terenów kolejowych zalicza się grunty zajęte pod budowle i inne urządzenia przeznaczone do wykonywania i obsługi ruchu kolejowego: torowiska kolejowe, stacje, rampy, magazyny, bocznice kolejowe itp.

9. Inne tereny komunikacyjne

Do innych terenów komunikacyjnych zalicza się inne niż wymienione w lp. 17 i 18 grunty zajęte w celach komunikacyjnych, a w szczególności pod:

- 1) porty lotnicze oraz budowle i urządzenia służące komunikacji lotniczej;
- 2) urządzenia portowe, przystanie, budowle i urządzenia służące komunikacji wodnej;
- 3) budowle i urządzenia kolei linowych;
- 4) torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską;
- 5) urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe;
- 6) wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego.

10. Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych

Do gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych zalicza się grunty, które są własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i zostały wydzielone pod drogi publiczne lub linie kolejowe na podstawie:

- 1) ostatecznych decyzji zatwierdzających podział nieruchomości lub uchwał o scaleniu i podziale nieruchomości, wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 t.j.), a także prawomocnych orzeczeń sądowych orzekających o podziale nieruchomości;
- 2) ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1363 t.j.);
- 3) ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 9o ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1043, ze zm.);
- 4) ostatecznych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 t.j. ze zm.), ale na których budowa dróg publicznych lub linii kolejowych nie została zakończona.

IV. Grunty pod wodami

1. Grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi

Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi są grunty pokryte morskimi wodami wewnętrznymi, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 t.j.).

2. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi

Do gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi zalicza się grunty pokryte wodami powierzchniowymi płynącymi, o których mowa w art. 22 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 t.j.).

3. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi

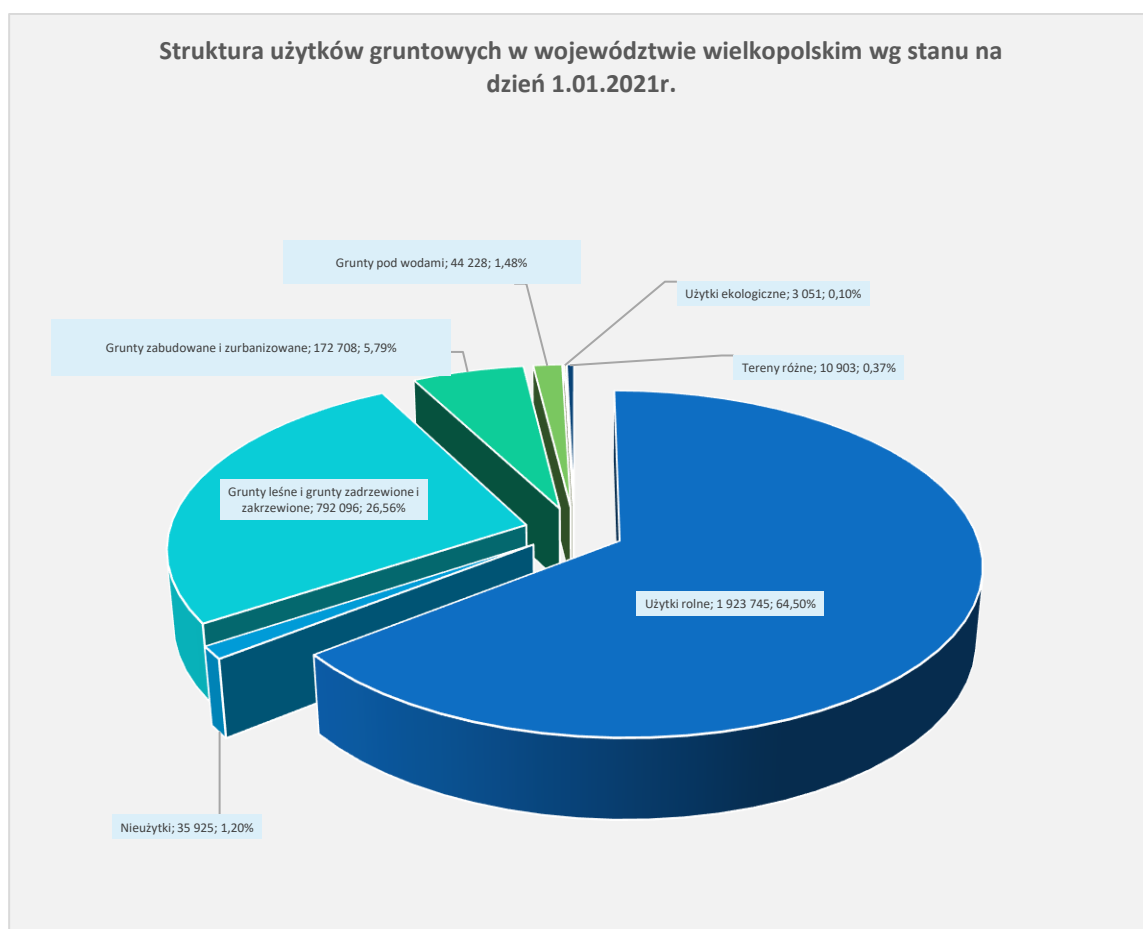
Do gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi zalicza się grunty pokryte wodami powierzchniowymi stojącymi, o których mowa w art. 23 ust. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, oraz grunty trwale pokryte wodami znajdującymi się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędące stawami oraz niezaliczone do nieużytków.

V. Użytki ekologiczne

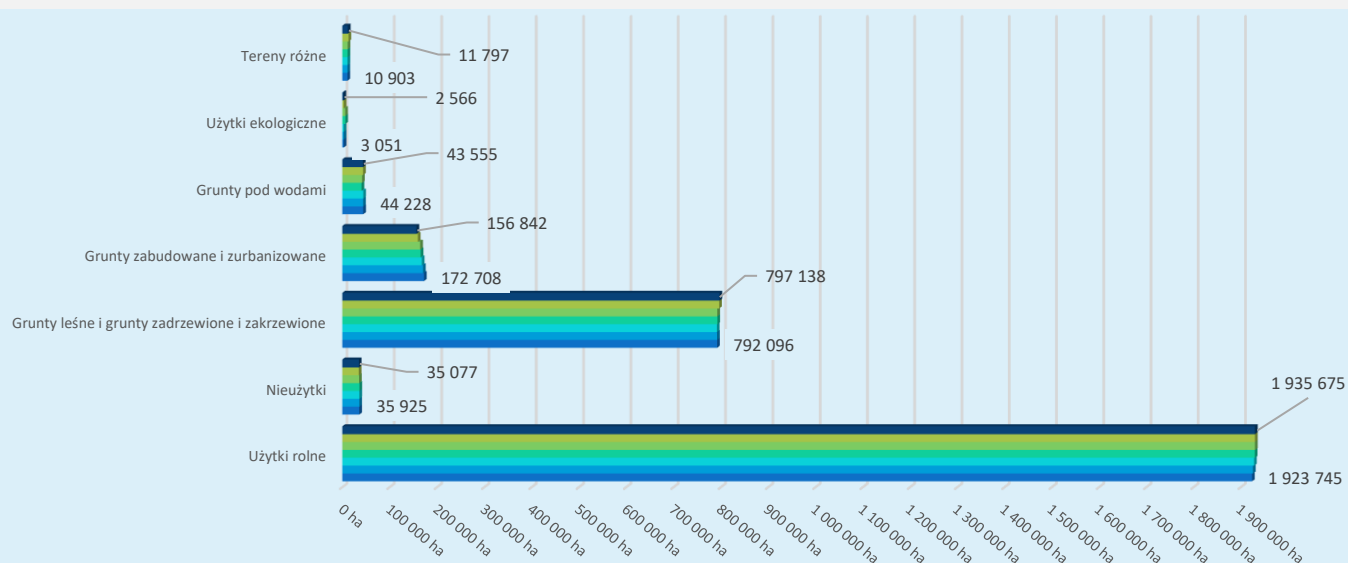
Kontury użytków ekologicznych określa się w ewidencji na podstawie uchwały właściwej rady gminy, podjętej na podstawie przepisów o ochronie przyrody, z uwzględnieniem uwidocznionych w tej ewidencji konturów użytków gruntowych, które zostały ustalone na podstawie cech gruntów wynikających ze sposobu zagospodarowania lub użytkowania.

VI. Tereny różne

Do terenów różnych zalicza się wszystkie pozostałe grunty, niezaliczone do innych użytków gruntowych, w szczególności zajęte pod budowle ziemne, takie jak: wały przeciwpowodziowe niezaliczone do terenów komunikacyjnych, kopce niewchodzące w skład stawów.

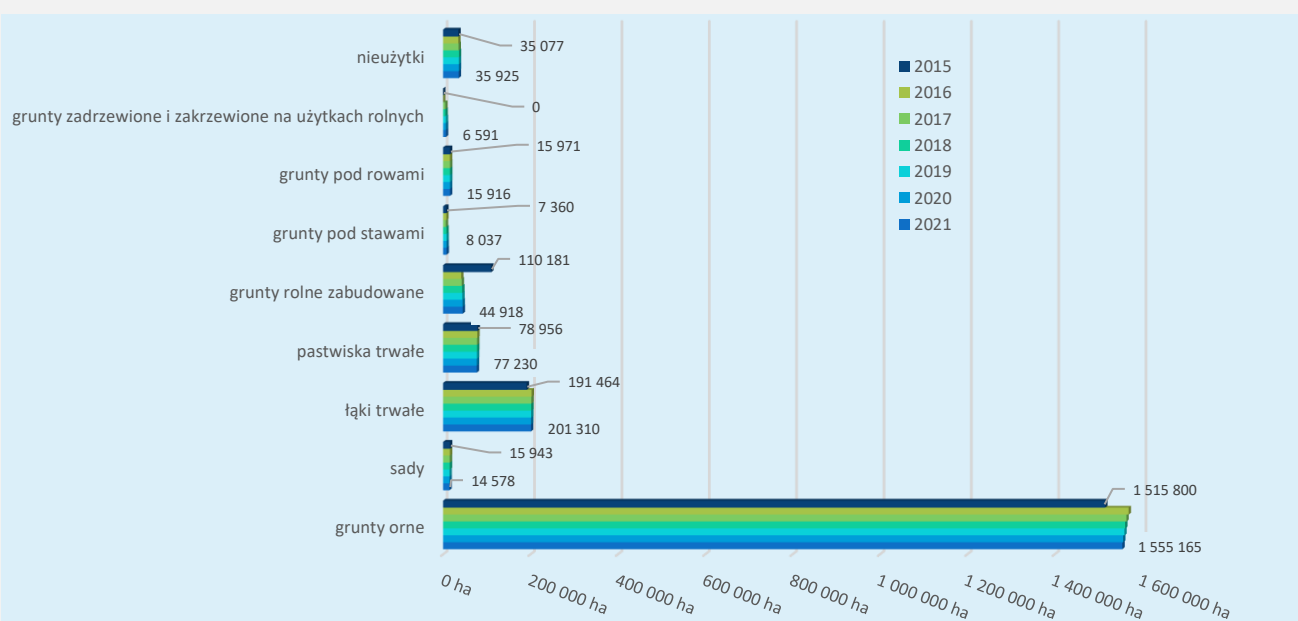

Struktura zmian użytków gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

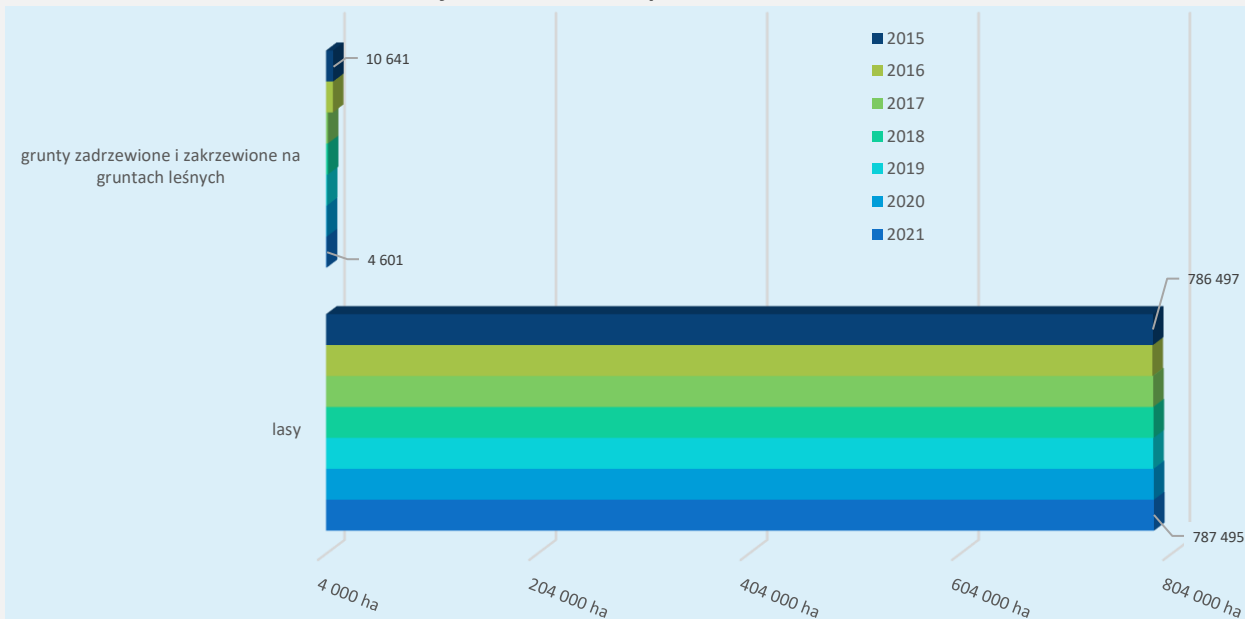

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	1 935 675	35 077	797 138	156 842	43 555	2 566	11 797
2016	1 931 291	34 905	796 426	159 766	44 014	3 041	13 207
2017	1 930 406	35 593	792 486	164 752	41 915	6 123	11 375
2018	1 929 634	36 258	792 715	165 678	40 750	6 435	11 180
2019	1 928 194	36 144	791 578	168 127	44 411	3 099	11 097
2020	1 925 690	36 063	791 998	170 695	44 151	3 104	10 949
2021	1 923 745	35 925	792 096	172 708	44 228	3 051	10 903

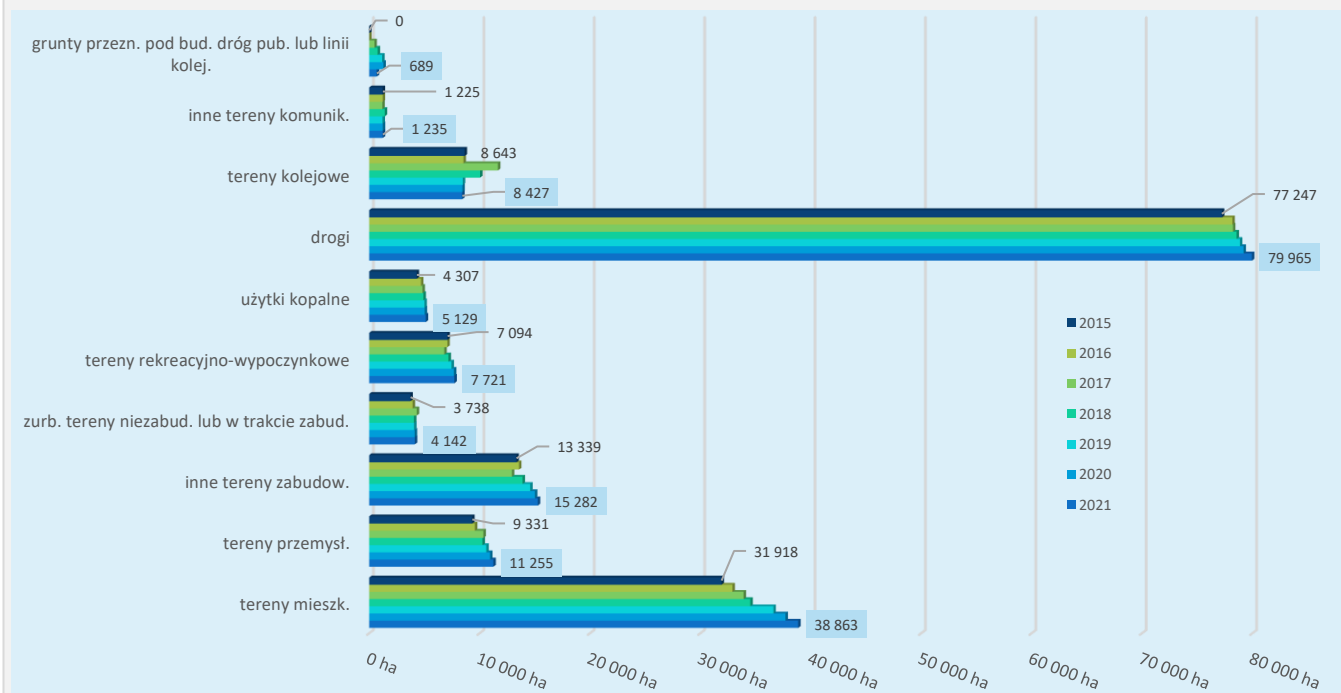
Struktura zmian gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

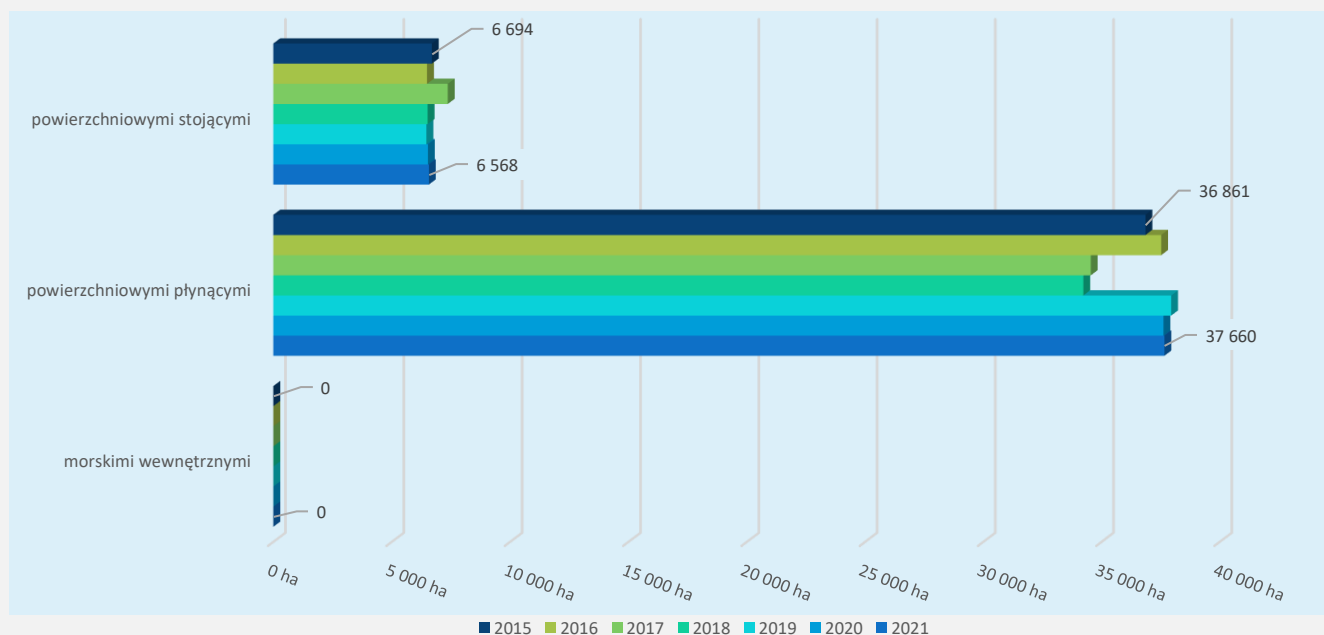
**Struktura zmian gruntów leśnych (lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych)
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021**

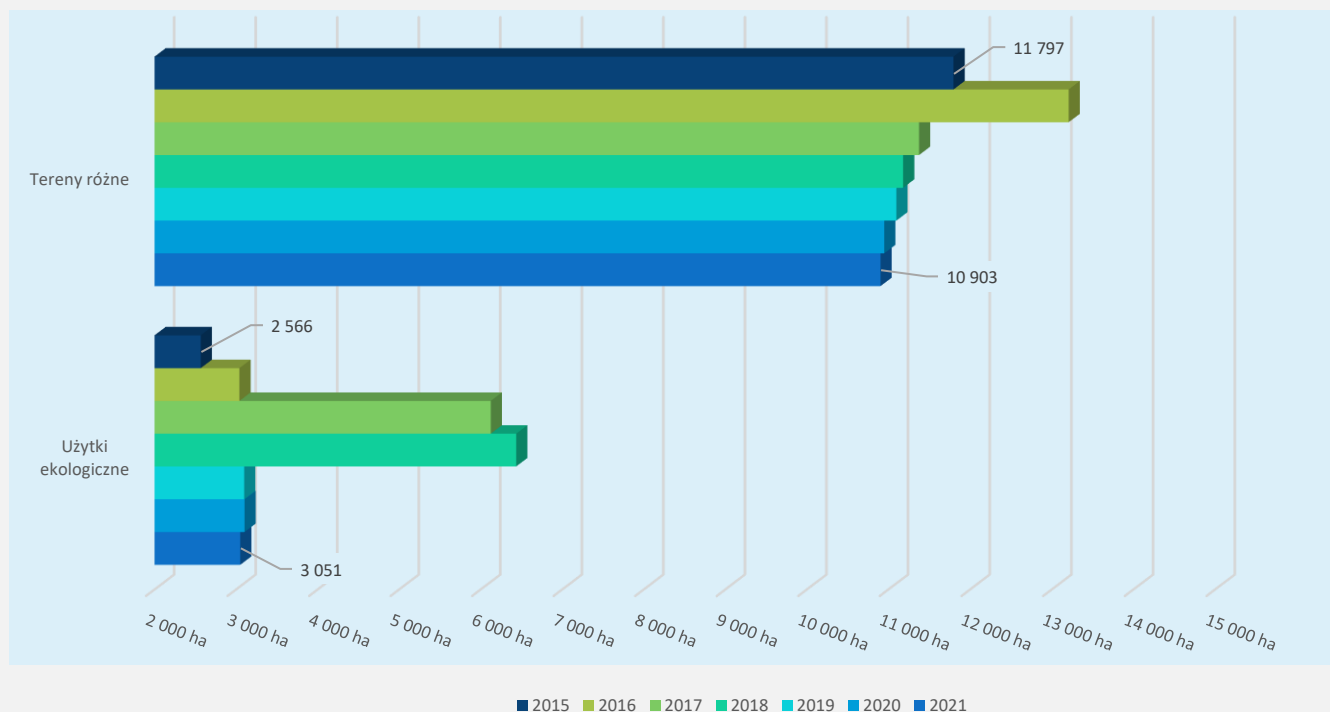
**Struktura zmian gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim
w latach 2015-2021**

Struktura zmian gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

Struktura zmian użytków ekologicznych oraz terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

Na podstawie zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków według stanów na 1 stycznia 2015-2021 r. opracowano analizę w zakresie zmian w strukturze własnościowej gruntów użytkowanych rolniczo, przyjmując do niniejszej analizy grunty będące własnością, we władaniu czy też w zarządzie następujących podgrup rejestrowych:

1.1 - Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa;

1.2 - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;

7.1 - Osób fizycznych;

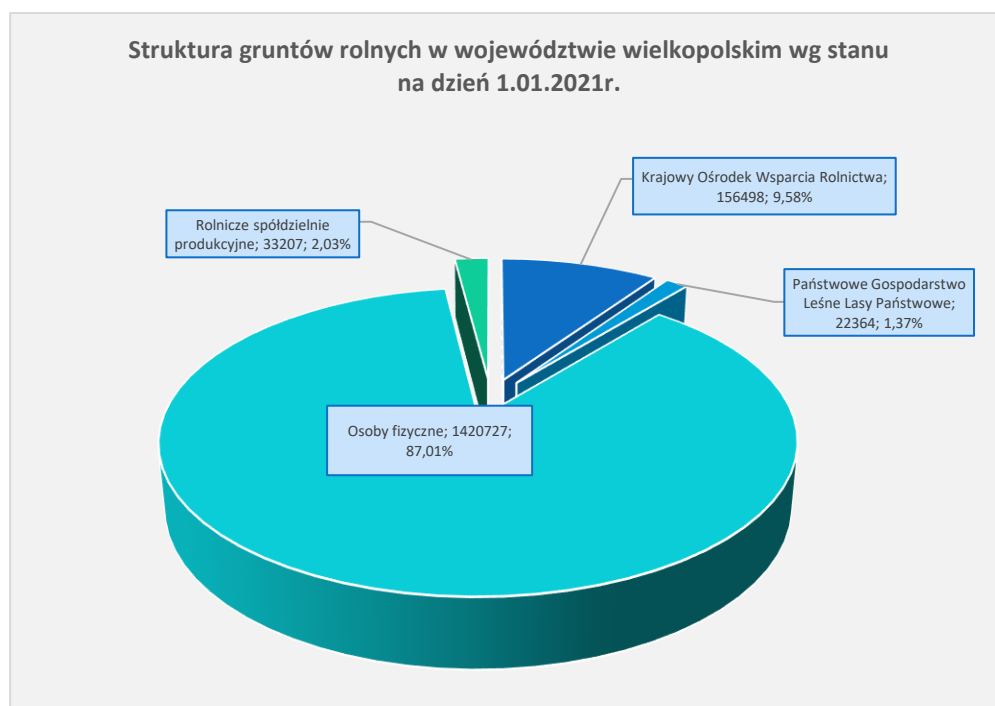
8.1 - Rolniczych spółdzielni produkcyjnych;

Do podgrupy 1.1 zalicza się grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, o którym mowa w art. 12 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 2243 t.j.).

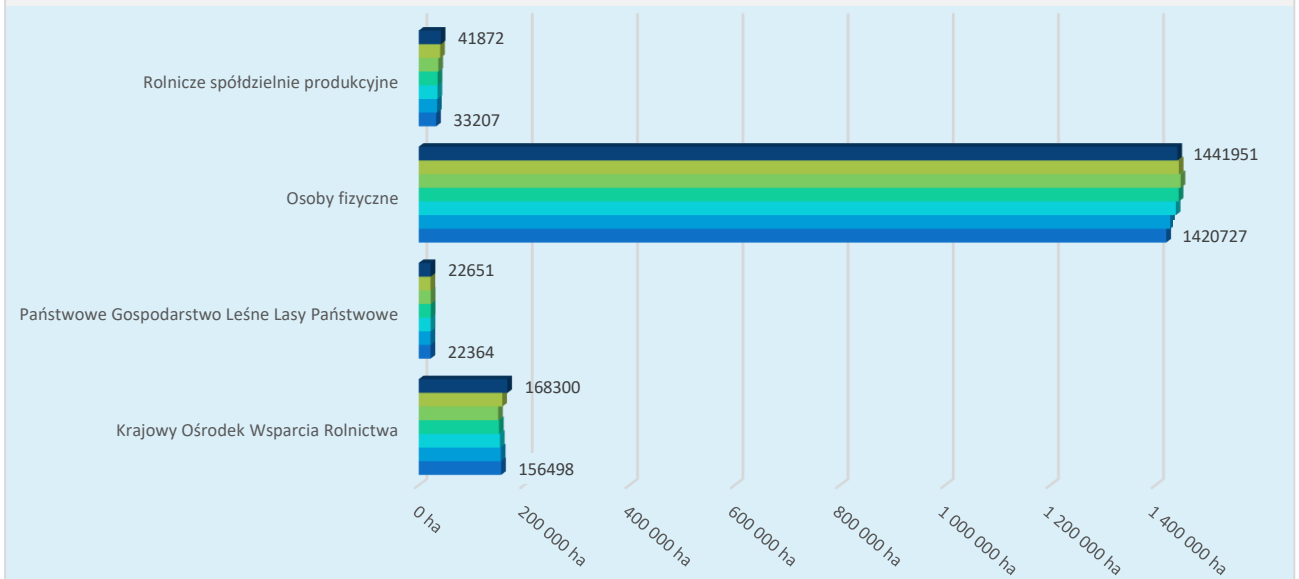
Do podgrupy 1.2 zalicza się grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz grunty, których właściciele nie są znani, znajdujące się we władaniu, na zasadach samoistnego posiadania, tej jednostki organizacyjnej.

Do podgrupy 7.1 zalicza się grunty, które są własnością osób fizycznych oraz grunty, których właściciele nie są znani, znajdujące się we władaniu, na zasadach samoistnego posiadania tych osób, które w rozumieniu przepisów podatkowych wchodzą w skład gospodarstw rolnych.

Do podgrupy 8.1 zalicza się grunty, które są własnością rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków, oraz grunty, których właściciele nie są znani, znajdujące się we władaniu, na zasadach samoistnego posiadania, tych osób prawnych.

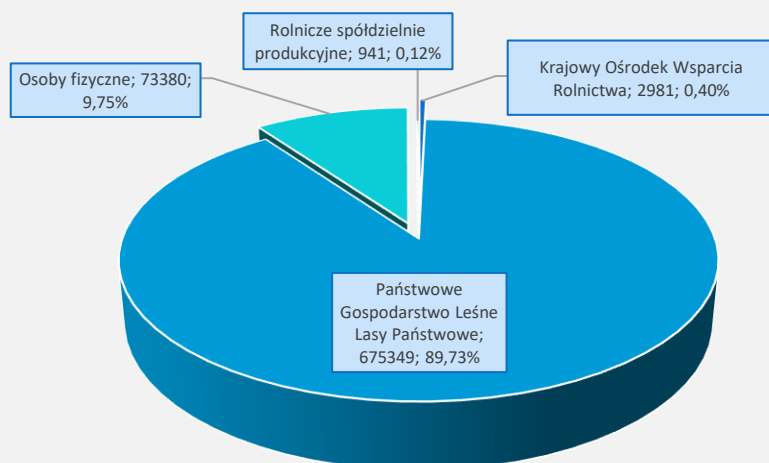

**Zmiany w strukturze gruntów rolnych w województwie wielkopolskim
w latach 2015-2021**

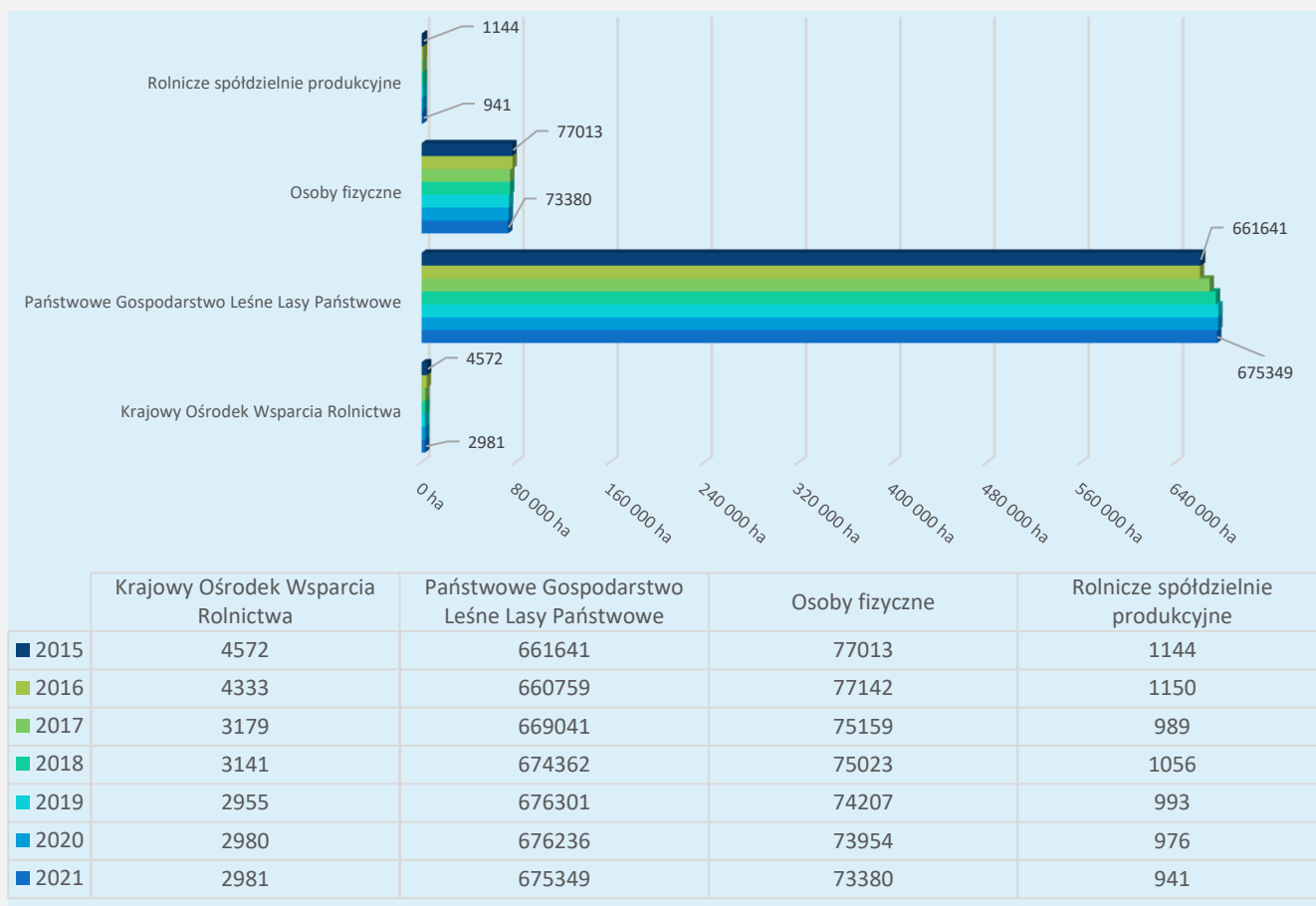

	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Osoby fizyczne	Rolnicze spółdzielnie produkcyjne
2015	168300	22651	1441951	41872
2016	158598	22333	1444642	40701
2017	150777	22968	1448053	37221
2018	152472	22956	1444310	35982
2019	154212	22690	1438793	35678
2020	155841	22514	1428156	34741
2021	156498	22364	1420727	33207

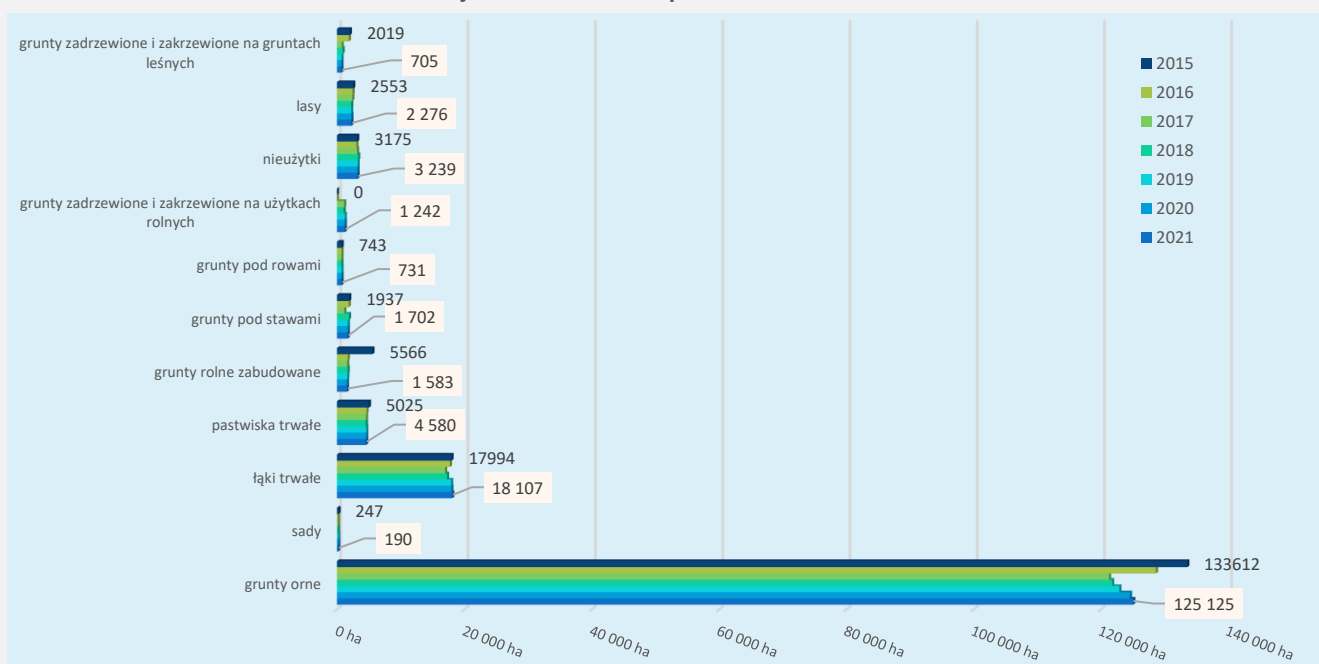
Struktura gruntów leśnych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2021r.

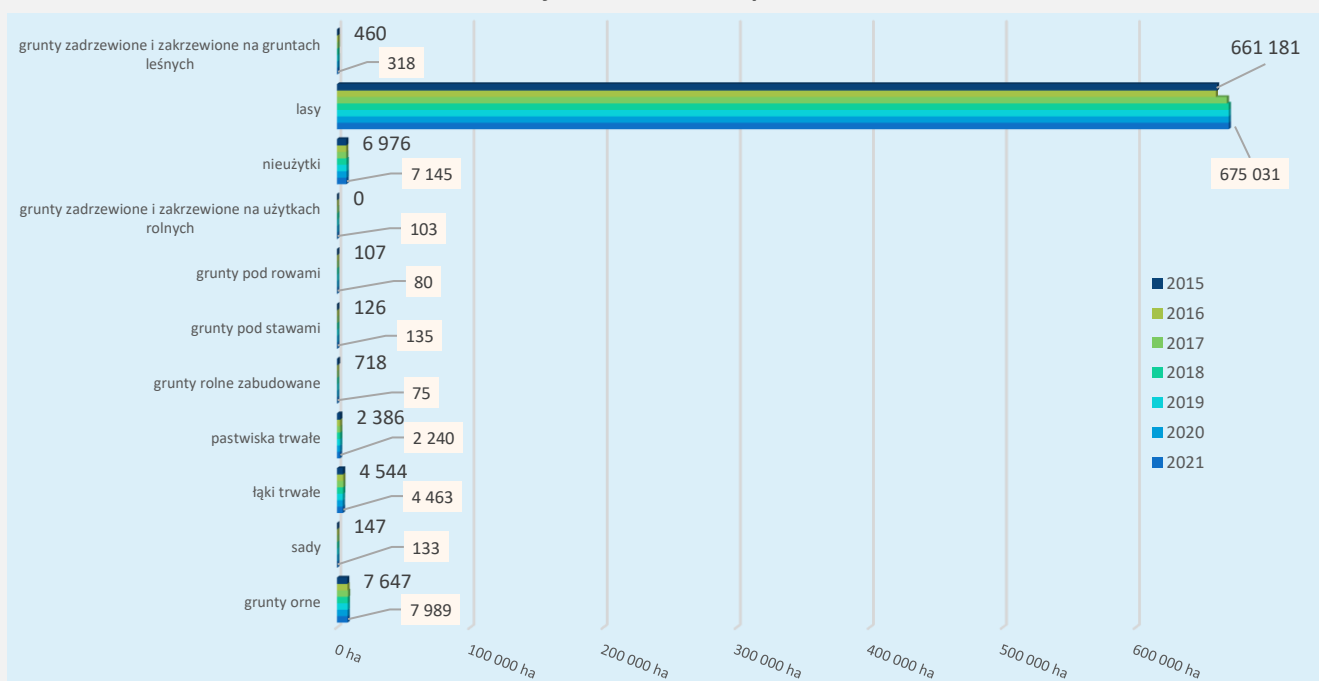
Zmiany w strukturze gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

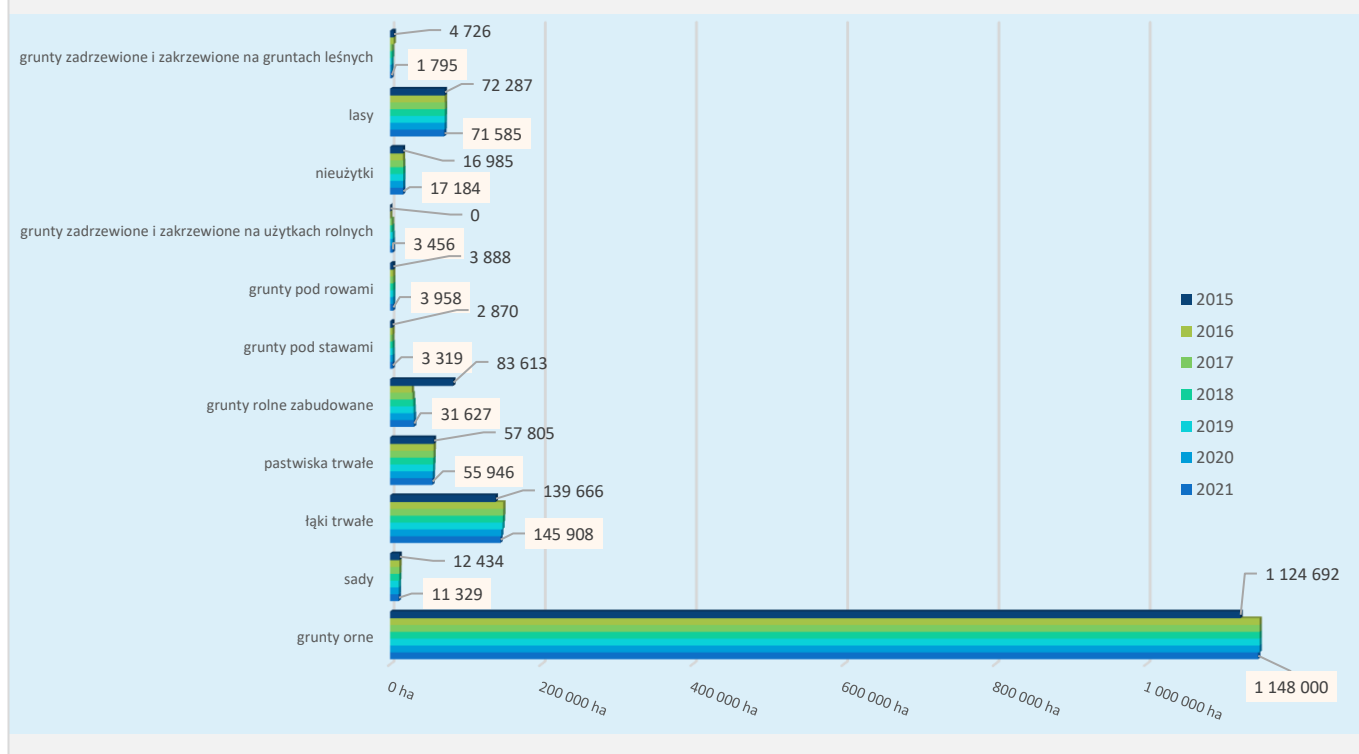
Zmiany w strukturze gruntów rolnych i leśnych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

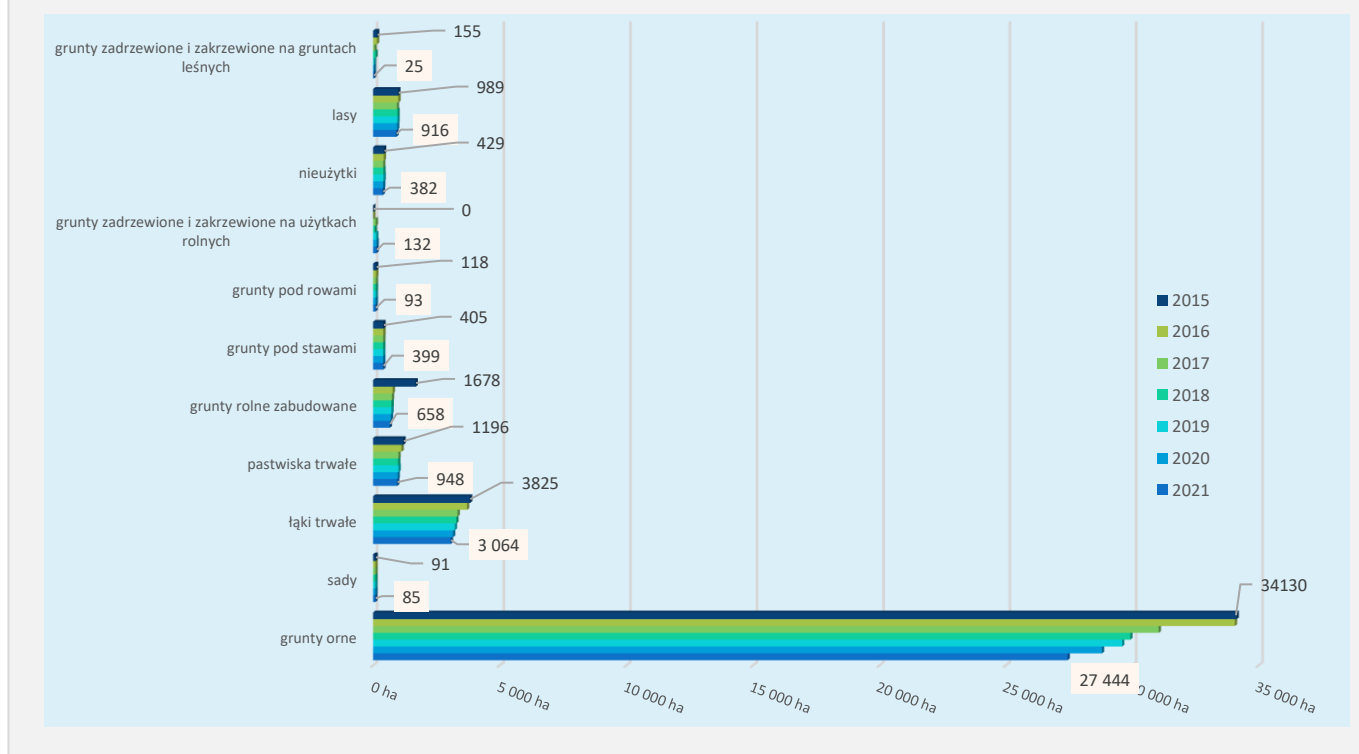
Zmiany w strukturze gruntów rolnych i leśnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

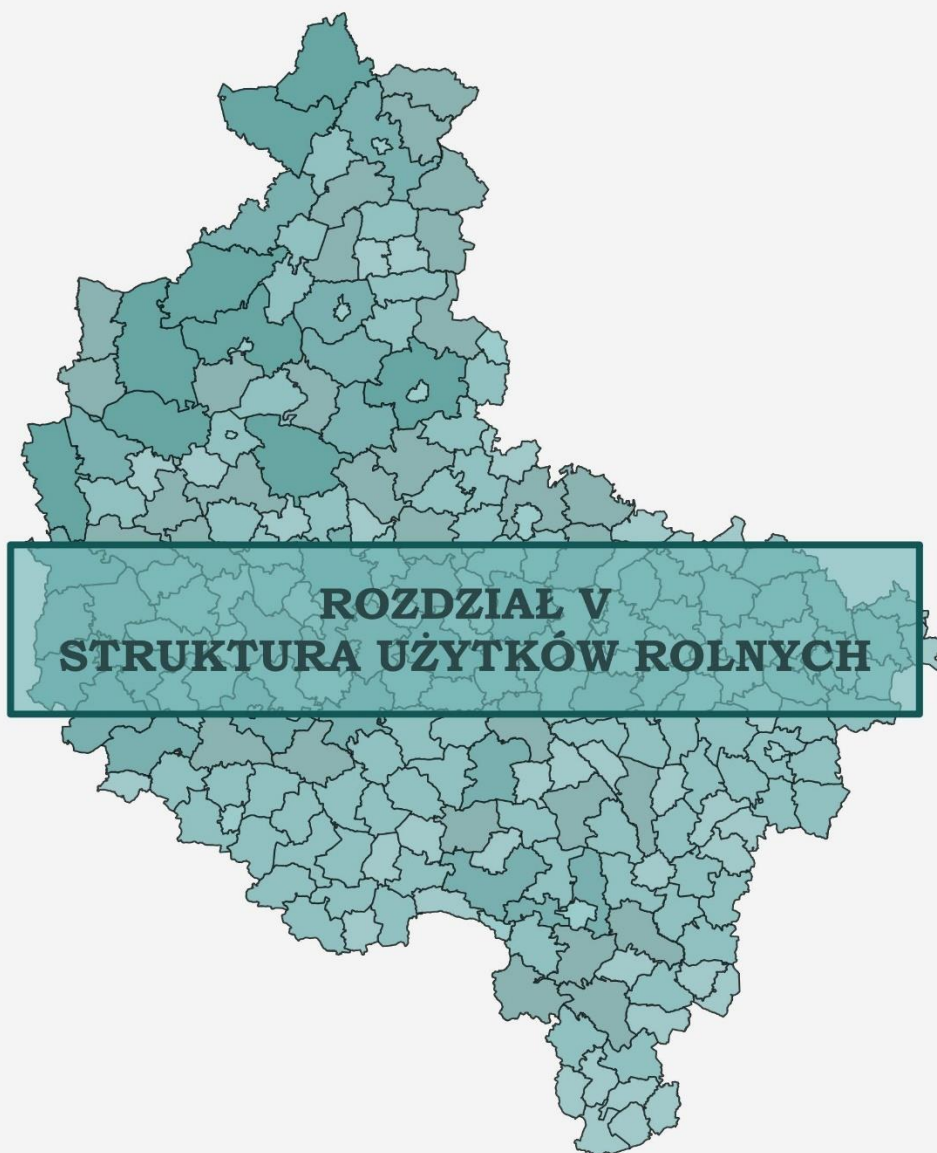

Zmiany w strukturze gruntów rolnych i leśnych wchodzących w skład gospodarstw rolnych osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

Zmiany w strukturze gruntów rolnych i leśnych Rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

PRZYNALEŻNOŚĆ GRUNTÓW DO POSZCZEGÓLNYCH KLAS

Przynależność gruntów do poszczególnych klas określa załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz.U. z 2012 r. poz.1246).

GRUNTY ORNE

Klasa I (Gleby orne najlepsze)

Gleby na których można osiągać bez większych nakładów, nawet w średniej kulturze rolnej, wysokie plony najszlachetniejszych, głęboko korzeniących się roślin uprawnych. Gleby te nadają się pod uprawę wszystkich roślin uprawnych, w szczególności buraków cukrowych, pszenicy, lucerny, rzepaku, koniczyny czerwonej, pod uprawę warzyw i zakładanie sadów.

Klasa II (Gleby orne bardzo dobre)

Gleby te są zbliżone właściwościami do gleb klasy I, ale występują już w nieco gorszych warunkach fizjograficznych lub mają nieco gorsze właściwości fizyczne. Gleby te są zmeliorowane lub nie wymagają melioracji. W zasadzie nadają się pod uprawę tych samych roślin uprawnych co gleby klasy I, ale w średniej kulturze rolnej plony osiągnięte na glebach tej klasy są niższe. Gleby te nadają się bardzo dobrze pod zakładanie sadów.

Klasa IIIa (Gleby orne dobre)

Gleby te mają gorsze właściwości fizyczne lub chemiczne, lub występują w gorszych warunkach fizjograficznych niż gleby klasy I i II. Przede wszystkim odnosi się to do stosunków wodnych (poziom wód gruntowych może ulegać stosunkowo znacznym wahaniom). Wybór roślin uprawnych na tych glebach jest na ogół mniejszy niż na glebach klasy I i II, a wysokość plonów waha się w szerokich granicach w zależności od stopnia kultury rolnej, umiejętności uprawy i nawożenia oraz w pewnym stopniu od warunków atmosferycznych. Gleby w tej klasie są zmeliorowane lub nie wymagają melioracji. Na lżejszych glebach tej klasy osiąga się wysokie plony żyta, jęczmienia, owsa i ziemniaków, a w warunkach wysokiej kultury rolnej uzyskuje się, podobnie jak na glebach cięższych, dobre plony buraków cukrowych, pszenicy, warzyw i koniczyny czerwonej. Gleby tej klasy nadają się również pod zakładanie sadów.

Klasa IIIb (Gleby orne średnio dobre)

Gleby te są zasadniczo zbliżone właściwościami do gleb klasy IIIa, ale mają gorsze właściwości fizyczne lub chemiczne, lub występują w gorszych warunkach fizjograficznych. Poziom wód gruntowych ulega jeszcze większym wahaniom, a plony są uzależnione w jeszcze większym stopniu od warunków atmosferycznych, niekiedy bywają to gleby okresowo za suche, inne mogą być okresowo za mokre. Na glebach tych w warunkach wysokiej kultury rolnej i pomyślnego przebiegu warunków atmosferycznych można osiągnąć dobre plony pszenicy, buraków cukrowych i koniczyny czerwonej. Gleby tej klasy nadają się również pod zakładanie sadów.

Klasa IVa (Gleby orne średniej jakości, lepsze)

Są to gleby o zdecydowanie mniejszym wyborze roślin uprawnych niż gleby klas wyższych. Plony są na ogół średnie, nawet gdy gleby te znajdują się w dobrej kulturze rolnej. Plony w znacznym stopniu są uzależnione od ilości i rozkładu opadów atmosferycznych, szczególnie w okresie wegetacyjnym. W sprzyjających warunkach atmosferycznych i dobrej kulturze rolnej mogą dać nawet wysokie plony pszenicy, buraków cukrowych i koniczyny czerwonej, żyto plonuje na nich gorzej od pszenicy i jest mniej pewne. Znaczna część takich gleb ma poziom wód gruntowych okresowo za wysoki i wymaga melioracji, a po jej wykonaniu gleby te przechodzą do klas wyższych (nawet do klasy II). Przeważnie występują na nich mniej korzystne warunki do zakładania sadów niż na glebach klas wyższych. Gleby lekkie tej klasy są glebami żytnio ziemniaczanymi, natomiast nie nadają się pod uprawę koniczyny czerwonej. W przypadku gdy gleby tej klasy są utrzymywane w wysokiej kulturze rolnej i dobrych warunkach wilgotnościowych, nadają się pod uprawę jęczmienia, a nawet pszenicy i owsa, a buraki pastewne dają plony zadowalające.

Gleby tej klasy nadają się również pod zakładanie sadów, ale pod uprawę nie wszystkich gatunków drzew owocowych.

Klasa IVb (Gleby orne średniej jakości, gorsze)

Gleby te zasadniczo są zbliżone swymi właściwościami do gleb klasy IVa, ale są bardziej od nich wadliwe albo zbyt suche, albo zbyt wilgotne. Plony wahają się w szerokich granicach i silnie są uzależnione od warunków atmosferycznych. Na cięższych glebach zaliczanych do tej klasy najlepiej uprawia się mieszanki zbóż, owies, koniczynę, kapustę, brukiew i inne rośliny pastewne. Nie nadają się pod uprawę ozimin. Gleby tej klasy nadają się pod uprawę tylko niektórych gatunków drzew owocowych. Gleby lekkie w tej klasie są w zasadzie glebami żytio-ziemniaczanymi, są jednak często wrażliwe na suszę. Wyjątkowo, w sprzyjających warunkach atmosferycznych i gdy są utrzymywane w wysokiej kulturze rolnej, nadają się pod uprawę innych roślin uprawnych. Pod zakładanie sadów nadają się dla mniej wymagających gatunków drzew owocowych.

Klasa V (Gleby orne słabe) Gleby te są mało żyzne i mało urodzajne. Należą do nich gleby zbyt lekkie, za suche, przydatne do uprawy żyta i łubinu, a w latach obfitujących w opady nadają się pod uprawę ziemniaków i seradeli. Do klasy tej zalicza się również płytkie i kamieniste gleby, najczęściej ubogie w materię organiczną oraz gleby zbyt mokre, niezmeliorowane lub nienadające się do melioracji. Gleby ciężkie i podmokłe w tej klasie najbardziej nadają się pod uprawę brukwi i kapusty, mieszanek traw oraz niektórych roślin pastewnych. Gleby te w zasadzie nie nadają się pod zakładanie sadów. Na glebach lekkich i suchych tej klasy uprawia się żyto, łubin, niekiedy ziemniaki. Dobór odpowiednich roślin w głównej mierze jest uzależniony od stosunków wodnych i stopnia kultury rolnej. Gleby te nadają się pod uprawę tylko niektórych gatunków drzew owocowych.

Klasa VI (Gleby orne najłabsze)

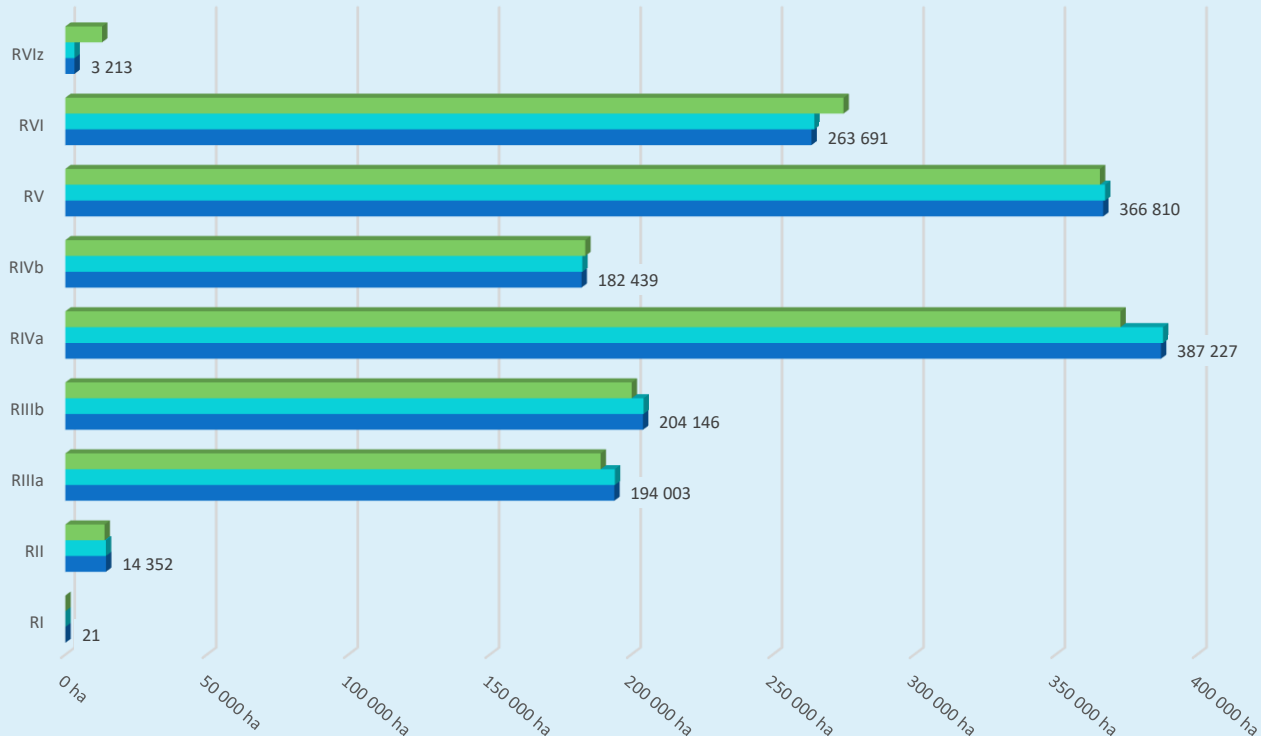
Gleby te są bardzo słabe, wadliwe, dają plony niskie i niepewne. Podmokłe gleby tej klasy wykazują stale za wysoki poziom wód gruntowych. Przeprowadzenie melioracji na tych glebach jest bardzo utrudnione. Nie nadają się do uprawy zbóż i roślin okopowych i powinny być wykorzystywane raczej jako pastwiska. Nie nadają się również pod zakładanie sadów.

Klasa VIz (Gleby orne najłabsze, trwale za suche lub za mokre)

Do tej klasy zalicza się gleby suche, nieprzydatne do uprawy polowej. Gleby te powinny być zalesione. Gleby tej klasy różnią się od przedstawionych w klasie VI bardziej niekorzystnymi cechami wynikającymi z budowy profilu glebowego i układu warunków fizjograficznych. Wyjątkowo zalicza się do tej klasy niektóre bardzo podmokłe piaski, nieprzydatne jako grunty orne ani łąki trwałe i pastwiska trwałe, nadające się pod zalesienie olszyną.

Zmiany w strukturze użytków rolnych (gruntów ornych) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2017 r., 1.01.2019 r. oraz 1.01.2021 r.

	RI	RII	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	RVIIz
2017	21	13879	189184	200186	372902	183745	365646	275048	12994
2019	21	14343	194220	204371	387968	182702	367482	264723	3237
2021	21	14352	194003	204146	387227	182439	366810	263691	3213

ŁĄKI TRWAŁE I PASTWISKA TRWAŁE

Klasa I (Gleby najlepsze)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe tej klasy usytuowane są na glebach zasobnych w próchnicę o wysokim potencjale produkcyjnym z łatwą dostępnością przy użytkowaniu (brak zarośli i kamieni). Nie wymagają lub z minimalną ilością urządzeń melioracyjnych ze względu na korzystny układ stosunków wodnych. Łąki przeważnie trzykośne. Pastwiska występujące wyjątkowo w tej klasie umożliwiają czterokrotne spaszanie.

Klasa II (Gleby bardzo dobre)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe na glebach mineralnych lub mułowo-torfowych o właściwościach i położeniu podobnych jak w klasie I, ale nieco gorszych warunkach siedliskowych. Dostępność przy użytkowaniu bardzo dobra, urządzenia melioracyjne występują sporadycznie. Łąki co najmniej dwukośne, a pastwiska występujące w tej klasie mają wydajność pozwalającą na czterokrotne spaszanie.

Klasa III (Gleby dobre)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe na glebach mineralnych mułowo-torfowych o właściwościach fizycznych i chemicznych gorszych niż w klasie I i II oraz na glebach torfowych torfów niskich o uregulowanych stosunkach wodnych i glebach torfowo-murszowych. Łąki trwałe i pastwiska trwałe zaliczane do klasy III mają równy i łatwy dostęp, który okresowo mogą utrudniać, np. roztopy.

Klasa IV (Gleby średniej jakości)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe kwalifikujące się do klasy IV są obszarowo najliczniejsze i reprezentują siedliska charakteryzujące się zmiennym uwilgotnieniem i dużą różnorodnością gleb organicznych, mineralno-organicznych i mineralnych. Występują na gorszych stanowiskach, utrudniających

zagospodarowanie ze względu na np. zakrzaczenie, większą ilość kamieni i pni, ukształtowanie terenu bądź utrudniony dostęp.

W trakcie zalewów, które mogą utrudniać właściwe użytkowanie tych obszarów, woda ma utrudniony odpływ i pozostaje na powierzchni przez kilkanaście dni.

Klasa V (Gleby słabe)

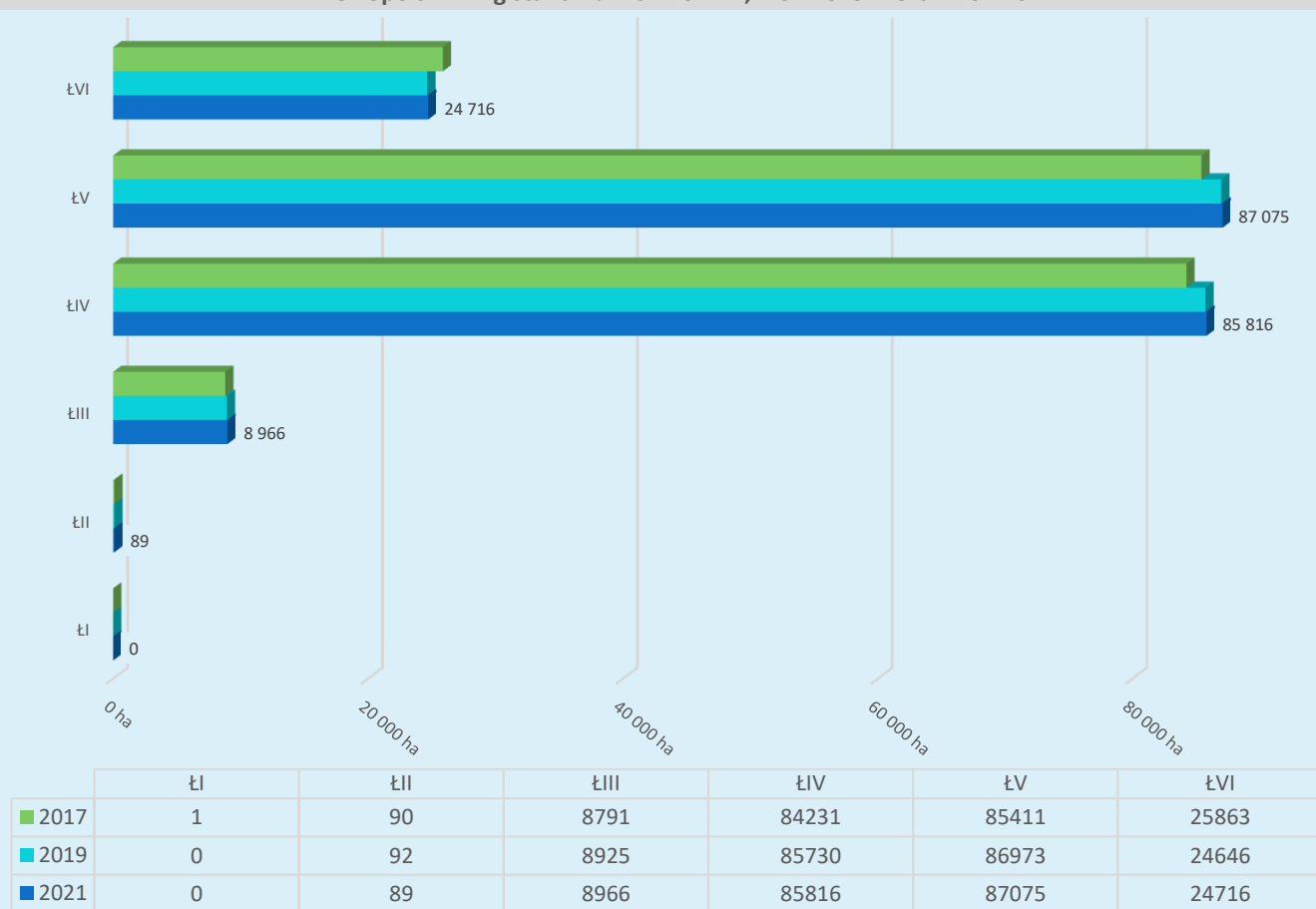
Łąki trwałe i pastwiska trwałe zaliczane do klasy V charakteryzują się w szczególności trwałym, wadliwym układem warunków wodnych. Mogą być one zbyt suche lub zbyt wilgotne w okresie wegetacyjnym. Uprawa łąk trwałych i zbiór mechaniczny są bardzo utrudnione. Woda przeważnie podtapia teren; jeżeli nawet jest to woda zalewowa, nie polepsza ona jakości zbiorów. Powierzchnia jest nierówna i kępiasta. Łąki trwałe i pastwiska trwałe tej klasy usytuowane są na słabo próchnicznych, ubogich w składniki pokarmowe glebach mineralnych, na glebach mułowo-torfowych przesuszonych i zbyt mokrych, na glebach torfowych o utrudnionym użytkowaniu i glebach torfowych zdegradowanych. Czynniki obniżającymi wartość tych siedlisk są w szczególności zakrzaczenie, obecność pni i kamieni, niekorzystne ukształtowanie terenu i inne. Najczęściej w klasie V klasyfikowane są łąki jednokośne, turzycowe i trawiaste, zachwaszczone.

Klasa VI (Gleby najłabsze)

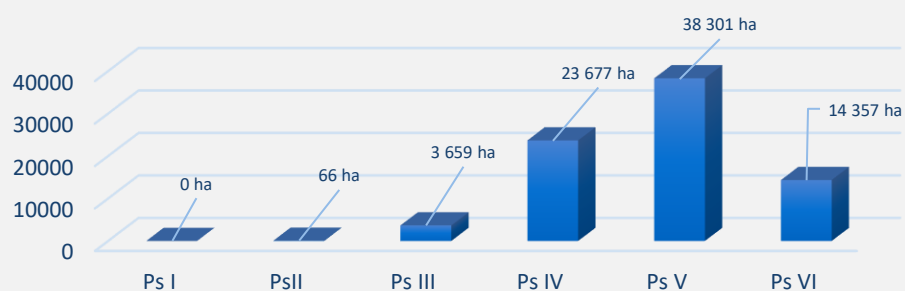
Łąki trwałe i pastwiska trwałe kwalifikujące się do tej klasy to w większości siedliska ubogie, a równocześnie krańcowo różne pod względem uwilgotnienia, tj. za mokre lub za suche, o zróżnicowanych zbiorowiskach roślinnych. Występują na glebach murszowych mocno zdegradowanych, na glebach mineralnych i wytworzonych z torfów stale podtapianych. Zbiór siana odbywa się w trudnych warunkach i nie co roku, a zbiór mechaniczny jest wręcz niemożliwy. Wspólną cechą tych siedlisk jest mała żyzność i przydatność rolnicza, wyrażająca się bardzo niską produktywnością i małą wartościową paszą.

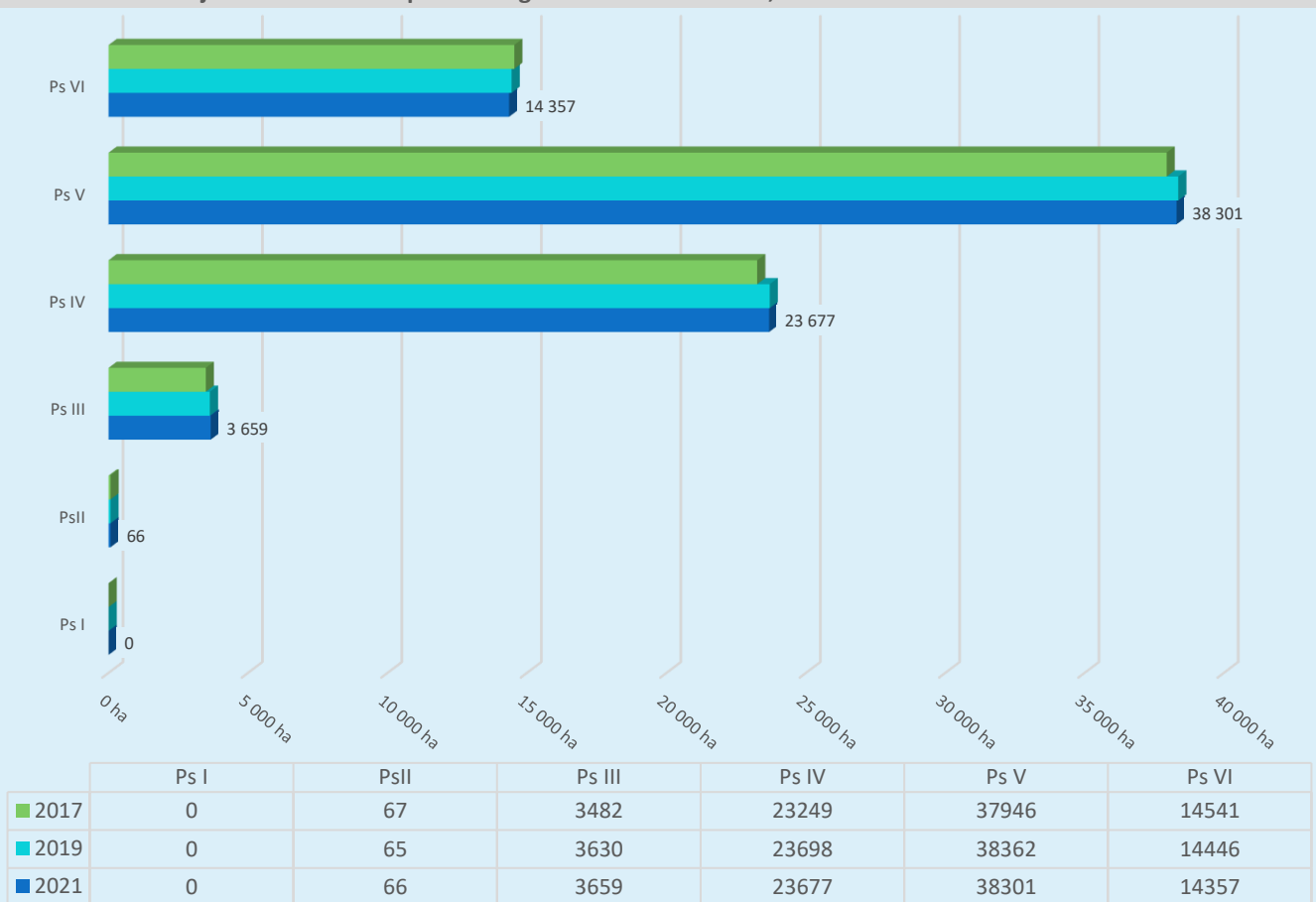
Zmiany w strukturze użytków rolnych (łąk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2017 r., 1.01.2019 r. oraz 1.01.2021 r.

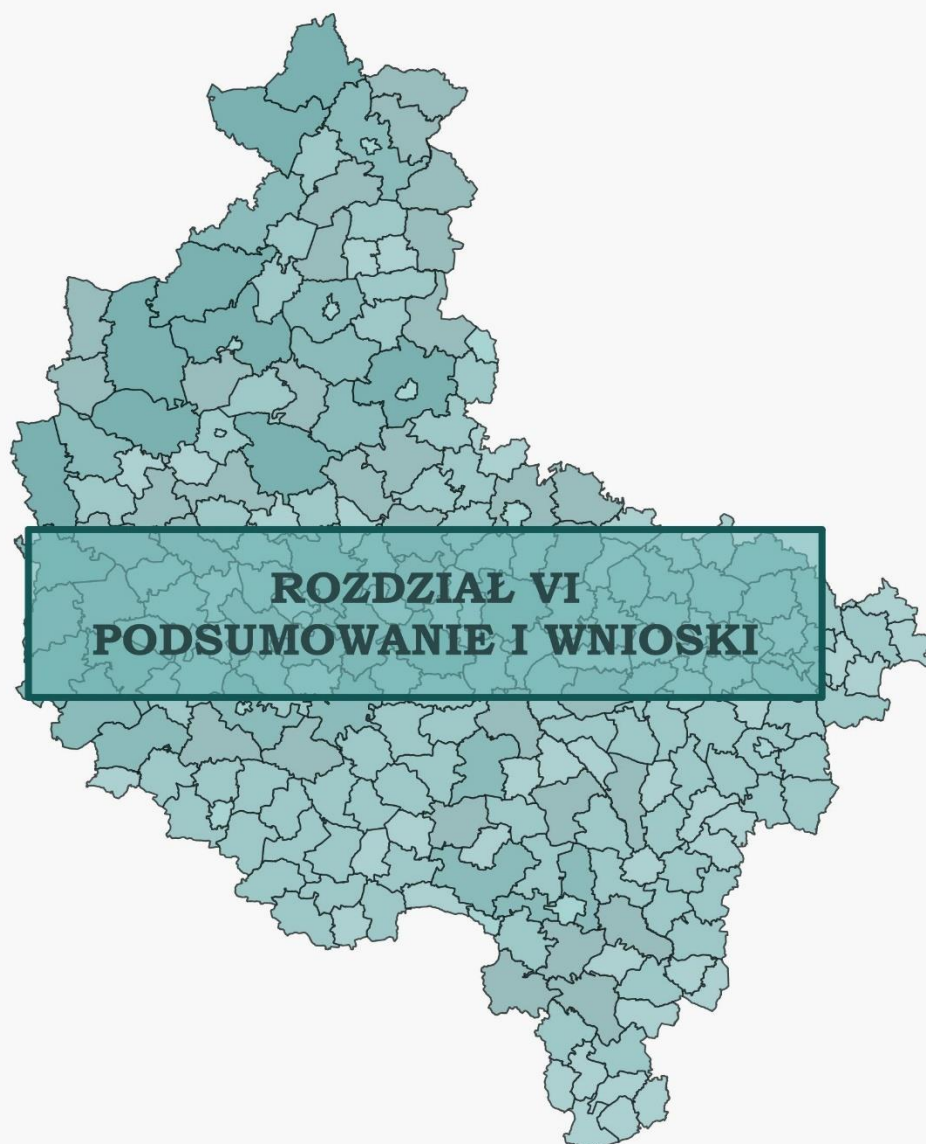

Struktura użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2021 r.

Zmiany w strukturze użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2017 r., 1.01.2019 r. oraz 1.01.2021 r.

Aktualny układ zagospodarowania przestrzeni województwa wielkopolskiego oraz jego powiatów, odzwierciedla przede wszystkim struktura użytkowania gruntów. Niniejsza analiza została opracowana w celu zaprezentowania struktury agrarnej i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim.

Łączna powierzchnia geodezyjna województwa wielkopolskiego wg stanu na 1 stycznia 2021 r. wynosi 2 982 656 ha w tym:

miasta na prawach powiatu 44 550 ha

powiaty ziemskie 2 938 106 ha

W województwie wielkopolskim znajduje się 31 powiatów ziemskich i cztery miasta na prawach powiatu (miasta: Kalisz, Konin, Leszno, Poznań).

Największymi pod względem zajmowanego obszaru są powiaty:

poznański 189 988 ha

czarnkowsko-trzcianecki 180 605 ha

złotowski 166 017 ha

koniński 157 824 ha

Główną formę wykorzystania gruntów w województwie wielkopolskim stanowią grunty rolne (użytki rolne i nieużytki). Zajmują one 1 959 670 ha, w tym użytki rolne obejmujące 1 923 745 ha, co stanowi 64,50 % powierzchni województwa oraz nieużytki obejmujące powierzchnię 35 925 ha, co stanowi 1,20 % powierzchni województwa. Znaczącą powierzchnię zajmują grunty leśne obejmujące 792 096 ha, co stanowi 26,56 % powierzchni województwa. Najmniejszą powierzchnię zajmują użytki ekologiczne (3 051 ha – 0,10 % powierzchni województwa).

W strukturze gruntów rolnych dominują grunty orne zajmujące 1 555 165 ha - 79,36 % powierzchni gruntów rolnych i odpowiednio: sady 14 578 ha – 0,74 %, łąki trwałe 201 310 ha – 10,27 %, pastwiska trwałe 77 230 ha – 3,94 %, grunty rolne zabudowane 44 918 ha – 2,29 %, grunty pod stawami 8 037 ha – 0,41 %, grunty pod rowami 15 916 ha – 0,81 %, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych 6 591 ha – 0,34 %, nieużytki 35 925 ha – 1,83 %.

Drugą co do wielkości formą wykorzystania ziemi są grunty leśne obejmujące 792 096 ha, tj. 26,56 % powierzchni województwa. Trzecią natomiast grunty zabudowane i zurbanizowane. Zajmują 172 708 ha – 5,79 % powierzchni województwa. Największą powierzchnię w strukturze gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zajmują drogi 79 965 ha – 46,30 % tych gruntów i odpowiednio: tereny mieszkaniowe 38 863 ha – 22,50 %, inne tereny zabudowane 15 282 ha – 8,85 %, tereny przemysłowe 11 255 ha – 6,52 %, tereny kolejowe 8 427 ha – 4,88 %, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe 7 721 ha – 4,47 %, użytki kopalne 5 129 ha – 2,97 %, zurbanizowane

tereny niezabudowane 4 142 ha – 2,40 %, inne tereny komunikacyjne 1 235 ha – 0,72 %. Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych daje się zauważyć, w analizowanym okresie, wzrost powierzchni zajmowanych pod drogi, tereny mieszkaniowe, inne tereny zabudowane oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Nieznaczny wzrost powierzchni występuje w przypadku zurbanizowanych terenów niezabudowanych, oraz użytków kopalnych. Terenów kolejowych natomiast systematycznie ubywa.

Poza gruntami rolnymi, lasami oraz gruntami zabudowanymi i zurbanizowanymi analizie poddano grunty pod wodami, użytki ekologiczne, tereny różne. Grunty pod wodami zajmują 44 228 ha - 1,48 % powierzchni województwa i odpowiednio użytki ekologiczne 3 051 ha – 0,10 %, tereny różne 10 903 ha – 0,37 %. Widoczny jest wzrost powierzchni gruntów pod wodami. Nieznaczny jest natomiast spadek terenów różnych oraz użytków ekologicznych w 2021 roku.

W analizowanym okresie 2015-2021 roku, struktury zmian użytków gruntowych, zauważyć można, stopniowe zmniejszanie się powierzchni użytków rolnych na przestrzeni lat, które są wiodącymi użytkami w województwie wielkopolskim. Powierzchnia użytków rolnych zmniejsza się każdego roku o około 1,5-2 ha, co w badanym okresie 7 lat spowodowało spadek o 11 930 ha w stosunku do roku 2015. Podobną sytuację zaobserwowano dla gruntów leśnych (lasów i gruntów zadrzewionych i zakrzewionych), gdzie powierzchnia od 2015 do 2021 roku zmniejszyła się o 5 042 ha. Natomiast w przypadku gruntów leśnych, sytuacja na przestrzeni lat wyglądała bardziej dynamicznie, gdzie od 2015 do 2017 roku powierzchnia gruntów leśnych zmniejszyła się o 4 652 ha, następnie nieznacznie uległa zwiększeniu w 2018 roku o 0,0229 ha, w kolejnym 2019 roku uległa zmniejszeniu o 1 137 ha, a następnie w latach 2020-2021 wzrosła o 0,0518 ha

Zauważono również znaczną zmianę powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, która od 2015 roku zwiększała się rocznie o około 2,5 ha, co spowodowało wzrost powierzchni do 2021 roku o 15 866 ha. Szczegółowe zestawienie jak kształtują się użytki gruntowe w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021 przedstawia wykres oraz tabela na stronie 40 niniejszego opracowania.

Struktura własności gruntów w województwie, wg stanu na 1 stycznia 2021 r. wskazuje na dominację sektora prywatnego (grunty osób fizycznych, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego). Grunty te zajmują 1 851 037 ha, tj. 62,06 % powierzchni województwa. Grunty sektora publicznego (grunty Skarbu Państwa, włącznie z gruntami przekazywanymi w użytkowanie wieczyste, grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych, grunty gmin i związków międzygminnych, jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego, grunty powiatów i województw) zajmują 1 131 619 ha, tj. 37,94 % powierzchni województwa.

Poddane analizie dane dotyczące struktury zmian własności gruntów z lat 2015-2021 wskazują na tendencję zmniejszania powierzchni gruntów należących do sektora publicznego o 32 187 ha od 2015 do 2021 roku, natomiast zwiększania powierzchni gruntów należących do sektora prywatnego, która wzrosła na przestrzeni 7 lat o 35 193 ha.

Analiza struktury własności gruntów rolnych (użytki rolne i nieużytki) wskazuje na przewagę sektora prywatnego. Do tego sektora należy 1 697 145 ha tych gruntów, tj. 86,60 %, natomiast w rękach sektora publicznego znajduje się 262 525 ha, tj. 13,40 %. Nastąpił wzrost powierzchni gruntów rolnych należących do osób fizycznych oraz kościołów i związków wyznaniowych w 2021 roku. Wyraźnie zmniejszyła się powierzchnia gruntów rolnych będących we władaniu Skarbu Państwa, gmin, spółdzielni, powiatów, spółek prawa handlowego i innych podmiotów.

Analizując zmiany w strukturze gruntów użytkowanych rolniczo daje się zauważyć zmniejszenie powierzchni gruntów władanych przez Rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz należących do osób fizycznych. Nastąpił natomiast wzrost powierzchni gruntów rolnych władanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w 2021 roku do 156 498 ha. Rozważając zmiany na przestrzeni lat 2015-2021 można zauważyć systematycznie zmniejszającą się powierzchnię gruntów rolnych Rolniczych spółdzielni produkcyjnych, która zmniejszyła się do roku 2021 o 8 665 ha. Podobnie wygląda sytuacja z gruntami należącymi do osób fizycznych, gdzie od 2015 roku powierzchnia zmniejszyła się o 21 224 ha. Sytuacja z gruntami należącymi do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, kształtuje się, tak, że pomimo wzrostu powierzchni w 2021 roku stosunku do powierzchni z 2020 roku, powierzchnia w badanym okresie 7 lat, zmniejszyła się o 11 802 ha od 2015 roku.

Z analizy struktury własności gruntów leśnych można zauważyć, że grunty leśne w przeważającej części należą do sektora publicznego i zajmują 706 928 ha, co stanowi 89,25 % powierzchni tych gruntów, natomiast grunty leśne należące do sektora prywatnego zajmują 85 168 ha, co stanowi 10,75 %.

W strukturze własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zdecydowanie największe powierzchnie zajmują grunty władane przez : gminy 53 809 ha – 31,16 %, osoby fizyczne 46 084 ha – 26,68 %, Skarb Państwa 39 303 ha – 22,76 %. Na przestrzeni 7 lat występuje tendencja spadkowa powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych będących we władaniu Skarbu Państwa, która w 2015 roku wynosiła 46 111 ha, czyli powierzchnia zmniejszyła się o 6 808 ha. Jeśli chodzi o zmianę powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w analizowanym okresie 2015-2021 władanych przez gminy, powierzchnia zwiększyła się o 3 611 ha, natomiast powierzchnia gruntów osób fizycznych zwiększyła się o 9 686 ha.

Dominującą rolę we władaniu gruntami pod wodami posiada Skarb Państwa, do którego należy 88,18 % powierzchni tych gruntów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zmian struktury własności i sposobu użytkowania gruntów można zaobserwować pewne ogólne trendy. Następuje zmniejszenie powierzchni gruntów Skarbu Państwa, natomiast

zwiększa się powierzchnia gruntów osób fizycznych oraz spółek prawa handlowego i innych podmiotów. Zauważalne jest również zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych na rzecz wzrostu powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Jest to wynikiem przeznaczania użytków rolnych na cele nierolnicze, tj. pod zabudowę komunalną i przemysłowo-usługową oraz inwestycje drogowe.